

UCHWAŁA NR 101/2020

RADY MINISTRÓW

z dnia 10 lipca 2020 r.

w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap VI 2021–2025”

Na podstawie art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.¹⁾) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się program wieloletni pod nazwą „Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap VI 2021–2025”, zwany dalej „Programem”, który stanowi załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Program będzie realizowany w latach 2021–2025.

§ 3. 1. Na realizację Programu zostaną przeznaczone całkowite nakłady w kwocie 92.013.000 zł, w tym wydatki z rezerwy celowej budżetu państwa w kwocie 61.600.000 zł.

2. Wydatki z budżetu państwa, określane zgodnie z harmonogramem ich wydatkowania w ustawach budżetowych na poszczególne lata, w okresie 5 lat wyniosą odpowiednio w:

- 1) 2021 r. – 12.896.000 zł;
- 2) 2022 r. – 15.026.000 zł;
- 3) 2023 r. – 16.202.000 zł;
- 4) 2024 r. – 11.350.000 zł;
- 5) 2025 r. – 6.126.000 zł.

§ 4. Programem zarządza minister właściwy do spraw administracji publicznej, który nadzoruje jego realizację przez Wojewodę Małopolskiego. Wojewoda Małopolski koordynuje i kontroluje wykonanie zadań Programu przez beneficjentów: Powiat Oświęcimski, Gminę Miasto Oświęcim, Gminę Oświęcim, Gminę Brzeszcze, Gminę Chełmek i Małopolską Uczelnię Państwową im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

§ 5. Karty zadań podstawowych Programu określa załącznik nr 2 do uchwały.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1622, 1649 i 2020 oraz z 2020 r. poz. 284, 374, 568, 695 i 1175.

§ 6. Karty zadań rezerwowych Programu określa załącznik nr 3 do uchwały.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia podjęcia.

PREZES RADY MINISTRÓW

MATEUSZ MORAWIECKI

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Załączniki
do uchwały nr 101/2020
Rady Ministrów
z dnia 10 lipca 2020 r.

Załącznik nr 1

Program wieloletni

Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap VI 2021–2025

1. Ramy prawne

- 1.1. Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap VI 2021–2025, zwany dalej „Programem”, ustanawiany w celu realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)²⁾, jest programem wieloletnim w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.³⁾) oraz programem rozwoju w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 i 2020). Program stanowi kontynuację programu wieloletniego pod nazwą „Oświęcimski strategiczny program rządowy – Etap V 2016–2020”, ustanowionego uchwałą nr 146/2015 Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 2015 r.⁴⁾
- 1.2. Program przewiduje udzielanie jednostkom samorządu terytorialnego: Powiatowi Oświęcimskiemu, Gminie Miasto Oświęcim, Gminie Oświęcim, Gminie Brzeszcze i Gminie Chelmek oraz uczelni publicznej – Małopolskiej Uczelni Państwowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu, zwanym dalej „beneficjentami”, dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie działań z zakresu polityki rozwoju oraz na wydatki, o których mowa w art. 20a i 20b ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, a także na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, zwanych dalej „dotacjami”. Zasady udzielania oraz rozliczania dotacji określają przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- 1.3. Programem objęte są zadania publiczne wykonywane przez beneficjentów będących jednostkami samorządu terytorialnego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 902), a także zadania wykonywane przez beneficjenta będącego uczelnią publiczną, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, 374, 695, 875 i 1086).
- 1.4. Przy realizacji programu uwzględnia się specyfikę objętego nim obszaru, wynikającą m. in. z przepisów ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120), ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie

²⁾ Przyjęta uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. (M.P. poz. 260).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1622, 1649 i 2020 oraz z 2020 r. poz. 284, 374, 568, 695 i 1175.

⁴⁾ Zmieniona uchwałą nr 208/2017 Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2017 r.

zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 282 i 782) oraz ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2020 r. poz. 902).

2. Okres realizacji

Program będzie realizowany w latach 2021–2025.

3. Społeczno-gospodarcze uwarunkowania i ocena realizacji Oświęcimskiego strategicznego programu rządowego (OSPR)

3.1. Geneza OSPR

Funkcjonowanie wspólnot samorządowych Ziemi Oświęcimskiej w otoczeniu byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau niesie ze sobą wyzwania związane z koniecznością pogodzenia wymogu zabezpieczenia wszelkich form pamięci o dokonanej w tym miejscu zbrodni masowej zagłady z dbałością o tworzenie warunków dla właściwego rozwoju społeczności lokalnych. Znaczenie miejsca pamięci, będącego symbolem ludobójstwa o wymiarze międzynarodowym i ogólnoludzkim, rodzi potrzebę efektywnego współdziałania samorządu terytorialnego i administracji rządowej na rzecz zapewnienia godnych warunków upamiętnienia ofiar masowej zagłady, przy jednoczesnym wsparciu rozwoju społeczno-gospodarczego Oświęcimia i jego otoczenia.

Uwarunkowania te stanowiły przesłankę do podjęcia w latach 90-tych XX wieku przez Wojewodę Bielskiego i Prezydenta Miasta Oświęcimia inicjatywy opracowania "programu oświęcimskiego", który miał uporządkować sprawy byłego obozu KL Auschwitz-Birkenau i jego strefy ochronnej, z uwzględnieniem potrzeb osób odwiedzających miejsce pamięci, a jednocześnie – stworzyć warunki dla zaspokojenia potrzeb miasta i jego mieszkańców, związanych w szczególności z rozwojem działalności handlowej i usługowej. Cele programu oświęcimskiego zostały określone w komunikacie Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej z dnia 30 kwietnia 1996 r., a następnie w dokumencie rządowym, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 8 października 1996 r.

Historia KL Auschwitz-Birkenau, jako miejsca masowej zagłady narodów w czasie II wojny światowej, będącego dziś siedzibą Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau i obiektem światowego dziedzictwa UNESCO, przyświecała idei przekształcenia tego miejsca w międzynarodowe centrum kongresowe i seminaryjne oraz międzynarodowy ośrodek edukacji. Dokonanie takiego przekształcenia wymagało jednak rozwiązania kompleksu

problemów dotyczących modernizacji układu komunikacyjnego w otoczeniu Muzeum, w obszarze miasta Oświęcim oraz sołectw Brzezinka i Pławy, a także uporządkowania i zagospodarowania strefy ochronnej, w celu stworzenia w tych rejonach warunków dla właściwej organizacji ruchu turystycznego, a w dalszej perspektywie – dla wykreowania nowych funkcji miasta. Szeroki zakres podmiotowy i przedmiotowy koniecznych działań oraz odpowiednio długi okres realizacyjny, a także potrzeba poniesienia znacznych nakładów finansowych przez stronę rządową i samorządową, wymagały skoordynowania w ramach jednolitego programu rządowego, który określił formy i harmonogram realizacji zadań oraz wielkość i źródła nakładów finansowych.

Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy (OSPR) realizowany był dotychczas w pięciu etapach, rozłożonych na lata: 1997–2001 (etap I), 2002–2006 (etap II), 2007–2011 (etap III), 2012–2015 (etap IV) oraz 2016–2020 (etap V).

3.2. Etap I 1997–2001

Pierwszy etap OSPR przewidywał modernizację architektoniczną i urbanistyczną części Miasta Oświęcim i Gminy Oświęcim w otoczeniu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Jego formuła zakładała rozwiązanie problemów związanych z upamiętnieniem masowej zagłady narodów, jaka miała miejsce w KL Auschwitz-Birkenau, oraz wynikających z normalnego funkcjonowania miasta, i wymagała podjęcia kompleksowych, wspólnych działań wszystkich zainteresowanych władz, organizacji oraz środowisk w kraju i za granicą. W ramach etapu planowano zapoczątkowanie działalności centrum edukacji w Oświęcimiu i stworzenie warunków dla nadania mu charakteru międzynarodowego. Od początku funkcjonowania pierwszego etapu realizatorami zadań OSPR były Miasto Oświęcim i Gmina Oświęcim. W 1999 r. do grona tego dołączył nowoutworzony Powiat Oświęcimski (przejmując zadania realizowane dotychczas przez Wojewódzką Dyрекcję Dróg Miejskich w Bielsku Białej, działającą na zlecenie Urzędu Rejonowego w Oświęcimiu), a w 2000 r. – samorządowe Województwo Małopolskie. Założenie włączenia do OSPR również Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau nie zostało w praktyce wdrożone, z uwagi na brak realizacji przewidzianych w tym zakresie zadań.

Miasto Oświęcim realizowało inwestycje zmierzające do poprawy komunikacji w otoczeniu i na trasach prowadzących do Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w obszarze miasta oraz polegające na uporządkowaniu terenów i obiektów otaczających Muzeum. W ramach pierwszego tematu inwestycyjnego dokonano przebudowy

ul. Spółdzielców, ul. Jaracza, ul. Skośnej oraz wybudowano 600 m odcinka ul. Kolbego. Ponadto zmodernizowano dojazdy do osiedla im. rtm. Pileckiego oraz wybudowano od podstaw trzy ronda porządkujące ruch pojazdów: na skrzyżowaniu ulic Wyzwolenia, Kolbego i Leszczyńskiej, na skrzyżowaniu ulic Konarskiego, Legionów i Most Piastowski oraz na skrzyżowaniu ulic Legionów, Polnej i Most Jagielloński. Działania z zakresu uporządkowania terenów i obiektów otaczających Muzeum dotyczyły następujących lokalizacji: historycznej boczniczy kolejowej – odgałęzienie do „Monopolu”, terenów Przedsiębiorstwa Wielobranżowego GBX Spedux przy ul. Leszczyńskiej oraz północnej i wschodniej otuliny osiedla im. rtm. Pileckiego. Miasto zrealizowało również zadania z zakresu renowacji zniszczonych elewacji historycznych obiektów: 12 budynków cywilnych osiedla im. rtm. Pileckiego, tworzących z budynkami wojskowymi jeden kompleks zabudowy historycznej z okresu II wojny światowej, 4 obiektów funkcji specjalnej jednostki wojskowej nr 1691, budynku mieszkalnego Zakładu Budownictwa Mieszkaniowego, budynku Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących oraz dwóch hal (nr 1 i 2) Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego. Ponadto działania ze strony Miasta doprowadziły do wymiany 2 800 metrów zniszczonych ogrodzeń oraz wprowadzenia nasadzeń zieleni izolacyjnej wokół obiektów i tras prowadzących do Państwowego Muzeum – Miejsca Pamięci KL Auschwitz-Birkenau.

Realizacja przez Powiat Oświęcimski inwestycji zmierzających do poprawy komunikacji w otoczeniu i na trasach prowadzących do Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w obszarze miasta obejmowała zadania eliminujące ciężki ruch tranzytowy z bezpośredniego sąsiedztwa Muzeum. Nowe rozwiązania komunikacyjne udogodniły dojazd odwiedzającym od ronda „Niwa” w ciągu drogi krajowej nr 44 i wojewódzkiej nr 933 (dojazd od strony Katowic i Krakowa), poprawiły bezpieczeństwo ruchu drogowego i przyczyniły się do poprawy estetyki ulic stanowiących bezpośredni dojazd i dojście do Muzeum. W zakresie modernizacji układu komunikacyjnego na terenie gminy Oświęcim, Powiat kontynuował wykonywane do końca 1998 r. przez Gminę Oświęcim zadania związane z modernizacją ul. Męczeństwa Narodów i ul. Ofiar Faszyzmu. Ponadto rozpoczęto remont obiektów po Zakładach Przemysłu Tytoniowego. W 1999 r. wykonana została koncepcja projektowa adaptacji budynków nr 1 i 2 na potrzeby przyszłej Wyższej Szkoły Humanistycznej (takim mianem określono obecną Państwową Wyższą Szkołę Zawodową) oraz Międzynarodowego Centrum Edukacji. W kolejnych latach wykonano remont dachów obu budynków, wymianę całej stolarki okiennej, remont elewacji budynku nr 2, a ponadto wymieniono przyłącze sieci energetycznej i wodnej.

Gmina Oświęcim realizowała zadania zawarte w zakresie modernizacji układu komunikacyjnego na swoim terenie. W tym zakresie rozpoczęto modernizację ul. Męczeństwa Narodów i ul. Ofiar Faszyzmu oraz zmodernizowano ul. Czernichowską i częściowo ul. Kombatantów. Ponadto przeprowadzono remont zapewniający warunki techniczne i funkcjonalne dojazdu dla zwiedzających Muzeum do historycznych miejsc, tj. Judenrampe, bocznicę kolejowej oraz budynków dawnych ziemniaczarek.

Województwo Małopolskie zrealizowało modernizację części drogi wojewódzkiej nr 933 na dojeździe do węzła drogowego „Niwa”. Wykonane zostało rondo na skrzyżowaniu ulic Konopnickiej i Nideckiego wraz z robotami towarzyszącymi (przekładki mediów oraz budowa chodników), stanowiącymi przygotowanie do zasadniczego etapu inwestycji, związanego z budową przejazdu pod torami kolejowymi.

Planowane efekty realizacji pierwszego etapu OSPR nie zostały osiągnięte z powodu niepełnego zabezpieczenia środków finansowych na jego realizację, a także z uwagi na konieczności dokonania zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Miasta oraz Gminy, co jest ze swej istoty procesem skomplikowanym, a w przypadku Oświęcimia – szczególnie złożonym i długotrwałym, ze względu na specyfikę miejsca. Zakładane wydatki na finansowanie pierwszego etapu OSPR zostały zrealizowane w 44,3 %. Z przewidzianej do wykorzystania z budżetu państwa kwoty 59.718 tys. złotych, przekazano ostatecznie podmiotom realizującym zadania programowe 26.463 tys. złotych.

Nakłady budżetu państwa na realizację OSPR w latach 1997–2001 (tys. zł)

Źródła finansowania	1997	1998	1999	2000	2001	Łącznie
Wydatki budżetu państwa	5 812	9 000	5 500	4 500	1 651	26 463

Pomimo niepełnego wykonania rzeczowego i finansowego, realizacja pierwszego etapu OSPR wykazała jak ważne jest właściwe rozwiązywanie problemów związanych z upamiętnieniem miejsca masowej zagłady, przy uwzględnieniu normalnego życia otaczającego go miasta, oraz potwierdziła, że w rozwiązywaniu tych problemów powinny uczestniczyć organy administracji rządowej i samorządowej.

3.3. Etap II 2002–2006

Mijający z końcem 2001 r. pięcioletni okres realizacji pierwszego etapu OSPR wskazał na potrzebę dokonania modyfikacji i zaktualizowania części zadań rozpoczętych, a nie zakończonych, oraz wprowadzenia zadań nowych. W ustanowionym przez Radę Ministrów

dnia 27 listopada 2012 r. drugim etapie OSPR, przewidującym kontynuację dotychczas realizowanych działań oraz inicjującym nowe przedsięwzięcia, zapisy programowe dostosowane zostały do aktualnie obowiązujących regulacji prawnych (ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych obozów zagłady), nowej struktury administracyjnej kraju oraz bieżących potrzeb i uwarunkowań (m. in. związanych z sprawami tzw. „doliny krzyży” i dyskoteki w byłej garbarni).

W ramach drugiego etapu OSPR wyodrębnione zostały cztery priorytety: priorytet 1 – uporządkowanie i zagospodarowanie terenów wokół Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, priorytet 2 – dostępność komunikacyjna Oświęcimia dla pielgrzymów i turystów, osób dojeżdżających do pracy i korzystających z usług oraz dla inwestorów, priorytet 3 – prowadzenie w Oświęcimiu działalności edukacyjnej związanej z miejscem pamięci oraz problematyką praw człowieka, stosunków międzynarodowych i pokoju, oraz priorytet 4 – podniesienie atrakcyjności turystycznej Oświęcimia i okolic. Zaplanowane w ramach wskazanych priorytetów zadania programowe realizowały: Powiat Oświęcimski, Miasto Oświęcim, Gmina Oświęcim oraz Województwo Małopolskie.

Powiat Oświęcimski wykonał kompleksowy remont Mostu Piastowskiego wraz z ciągiem komunikacyjnym ul. Dąbrowskiego do skrzyżowania z ul. Wysokie Brzegi, przeprowadził modernizację ul. Więżniów Oświęcimia na odcinku od ul. Wyzwolenia do ul. Jaracza, części ulicy Leszczyńskiej na odcinku od ul. Jaracza do ul. Legionów oraz ul. Męczeństwa Narodów w Brzezince, a także zrealizował przebudowę placu przed dworcem PKP. Ponadto wykonane zostały prace obejmujące wymianę okien, kompleksową naprawę dachu i odnowienie elewacji w budynku nr 1 po dawnych Zakładach Tytoniowych.

Miasto Oświęcim przeprowadziło przebudowę Placu Kościuszki oraz modernizację ul. Zamkowej i ul. Górnickiego wraz z ciągiem ulic: Berka Joselewicza, św. Jana Bosco i Spadochroniarzy. Zrealizowano prace renowacyjne Zamku Piastowskiego i wzgórza zamkowego, a ponadto wykonano prace obejmujące naprawę tynków oraz malowanie ścian i stolarki należących do jednostki wojskowej obiektów historycznych i współczesnych, znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie byłego obozu Auschwitz.

Gmina Oświęcim opracowała miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obozowej strefy ochronnej, przeprowadziła wykupy gruntów w Pławach pod drogi gminne związane z Muzeum, wykonała parking przy klasztorze w Harmężach. Ponadto wykonany

został remont kładki dla pieszych nad torami dworca PKP w Oświęcimiu, przebudowano ulicę Do Pomnika w Pławach, oraz część ul. Leśnej i wykonano remont ulic Górniczej, Brzozowej, Piwnicznej w Brzezince.

Województwo Małopolskie zrealizowało budowę wiaduktu pod linią kolejową Oświęcim – Kraków Płaszów oraz modernizację ul. Konopnickiej na odcinku od wiaduktu do węzła komunikacyjnego „Niwa”. Ponadto przeprowadzono przejęte od Powiatu Oświęcimskiego prace związane z adaptacją budynku po byłych Zakładach Przemysłu Tytoniowego na potrzeby Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu.

Na realizację zadań drugiego etapu OSPR wykorzystane zostały dotacje celowe w łącznej kwocie 20.086 tys. zł, stanowiące 75,3% planowanych wydatków budżetu państwa w wysokości 26.680 tys. zł. Istotny wkład w finansowanie zadań programowych miały realizujące je jednostki samorządu terytorialnego. Środki własne oraz pozyskane przez beneficjentów ze źródeł zewnętrznych, w łącznej kwocie 29.206 tys. zł, umożliwiły realizację przedsięwzięć o całkowitej wartości 49.292 tys. zł.

Nakłady na realizację OSPR w latach 2002–2006 (tys. zł)

Źródła finansowania	2002	2003	2004	2005	2006	Łącznie
Wydatki budżetu państwa	3 316	1 400	4 650	3 000	7 720	20 086
Wkład beneficjentów	3 554	619	2 528	18 930	3 575	29 206
Ogółem	6 870	2 019	7 178	21 930	11 295	49 292

Spośród zaplanowanych zadań nie zostały zrealizowane dwa istotne przedsięwzięcia. Z powodu braku środków finansowych nie przeprowadzono modernizacji drogi powiatowej nr 04104 na odcinku Babice – Harmęże oraz odstąpiono od przygotowania dokumentacji budowy obwodnicy Oświęcimia wraz z infrastrukturą. Tym niemniej efekty realizacji drugiego etapu OSPR przyniosły zauważalną poprawę wizerunku Oświęcimia i Brzezinki w oczach turystów i pielgrzymów.

3.4. Etap III 2007–2011

Podjęcie zadań pominiętych w realizacji, finalizację zadań nieukończonych oraz zainicjowanie nowych inwestycji zakładał kolejny trzeci etap OSPR, ustanowiony uchwałą Nr 121/2007 Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2007 r. Przewidziano w nim realizację działań w ramach czterech priorytetów: priorytetu 1 – uporządkowanie i zagospodarowanie terenów wokół Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, priorytetu 2 – poprawa dostępności

komunikacyjnej Oświęcimia dla pielgrzymów i turystów oraz osób dojeżdżających do pracy, korzystających z usług i inwestorów, priorytetu 3 – rozwój w Oświęcimiu działalności edukacyjnej na poziomie szkoły wyższej, związanej m. in. z problematyką praw człowieka, stosunków międzynarodowych i pokoju, oraz priorytetu 4 – poprawa atrakcyjności turystycznej Oświęcimia poprzez renowację obiektów zabytkowych i zabytkowej infrastruktury.

Innowacją nowej odsłony instrumentu rządowego było włączenie do grona beneficjentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu, a także Państwowego Muzeum Auschwitz – Birkenau, które miało przejąć realizację dwóch zadań od Gminy Oświęcim i jednego od Miasta Oświęcim. Nie dysponująca wyspecjalizowanymi służbami inwestycyjnymi placówka muzealna okazała się jednak w praktyce niezdolna do wywiązania się z podjętych zobowiązań. W konsekwencji Rada Ministrów uchwałą Nr 107/2008 z dnia 29 kwietnia 2008 r. wprowadziła do trzeciego etapu OSPR zmiany, na mocy których Miasto Oświęcim przejęło od Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau zadanie odnowy i adaptacji historycznych budynków przy ul. Kolbego, a Gmina Oświęcim przystąpiła do realizacji zadań związanych z budową głównego parkingu dla zwiedzających KL Birkenau oraz drogi odbarczającej, zlokalizowanej na przedpolu Muzeum. Dalsze zmiany, wprowadzone uchwałami Rady Ministrów: Nr 100/2009 z dnia 16 czerwca 2009 r., Nr 90/2010 z dnia 15 czerwca 2010 r. i Nr 192/2010 z dnia 23 listopada 2010 r., służyły dostosowaniu do zmieniających się warunków realizacyjnych zakresu przedmiotowego i poziomu finansowania zadań programowych. Wprowadzono nowe zadanie z zakresu ochrony przeciwpowodziowej Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz zmodyfikowano plan odnowy i adaptacji historycznych budynków przy ul. Kolbego, w ramach którego Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej przekazano adaptację budynku magazynowego dawnych Zakładów Przemysłu Tytoniowego, natomiast Miasto Oświęcim zobowiązano do odnowy historycznego budynku byłego Przedsiębiorstwa Przemysłu Zbożowo – Młynarskiego.

Zadania zrealizowane przez Powiat Oświęcimski objęły modernizację ul. Dworcowej i kolejnego odcinka ul. Dąbrowskiego, poprawę standardu technicznego, funkcjonalnego i estetycznego części drogi dojazdowej do Centrum Pielgrzymkowego Ojców Franciszkanów w Harmężach oraz przebudowę ul. Więźniów Oświęcimia na odcinku od ul. Legionów do wjazdu do bazy PKS. Wykonane roboty drogowe objęły także przebudowę ulic Nojego i Tysiąclecia oraz ulic Pilata i Olszewskiego w Oświęcimiu

Miasto Oświęcim dokonało przebudowy ul. Kościelnej z placem ks. Skarbka w rejonie Centrum Żydowskiego i Synagogi, ul. Bulwary wraz z przylegającym parkingiem, a także ulic Krasickiego i Klucznikowskiej. W ramach odnowy i adaptacji historycznego budynku byłego Okręgowego Przedsiębiorstwa Przemysłu Zbożowo – Młynarskiego PZZ w Krakowie” przygotowano projekt przebudowy ze zmianą sposobu użytkowania, a także wykonano modernizację konstrukcji dachowej i stropu górnej kondygnacji oraz prace izolujące przyziemia budynku. W odniesieniu do magazynowego budynku byłych Zakładów Tytoniowych przygotowano szczegółową koncepcję funkcjonalno-użytkową. Uregulowano sprawy własnościowe płyty Rynku Głównego, przygotowano kompletną dokumentację projektową umożliwiającą wykonanie jej przebudowy oraz rozpoczęto prace związane z uzbrojeniem terenu. Wyburzono także ponemiecki bunkier z okresu II wojny światowej wraz z zabudowanym na nim obiektem handlowym „Tęcza”. Ponadto opracowany został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Pomnika Zagłady wraz z jego strefą ochronną, uchwalony następnie przez Radę Miasta Oświęcimia.

Gmina Oświęcim przeprowadziła prace modernizacyjne ulic: Piwnicznej, Brzozowej, Jakubowskiego, Sportowej wraz z przebudową placu przed stadionem. Zrealizowano wykup gruntów pod budowę głównego parkingu dla zwiedzających KL Birkenau wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Męczeństwa Narodów i ul. Czernichowskiej w Brzezince oraz budowę drogi odbarczającej (odnoga ul. Ofiar Faszyzmu drogi powiatowej 04104), usytuowanej na przedpolu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Brzezince. Wykupione zostały również grunty pod budowę i modernizację parkingów oraz dróg dojazdowych w rejon byłych „Stosów Spaleniskowych”, Międzynarodowego Pomnika Ofiar Faszyzmu oraz „Bramy Śmierci”. Dla powyższych zadań wykonano projekty budowlano-wykonawcze. Zrealizowano także pierwsze etapy przebudowy ul. Pławianka w Pławach oraz budowy głównego parkingu dla zwiedzających KL Birkenau. Na trudności związane z wykupem części terenów natrafiła natomiast budowa nowej drogi dojazdowej wraz z parkingiem pomocniczym do Judenrampe i Ziemniaczarek, łączącej ul. Ofiar Faszyzmu z ul. Piwniczną w Brzezince. Nie udało się również pozyskać Gminie zapowiadanego wsparcia z fundacji Shoah, w związku z czym prace mające na celu przystosowanie byłych magazynów spożywczych Ziemniaczarek do stałej ekspozycji muzealnej dotyczącej Judenrampe zostały ograniczone do uporządkowania terenu.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Oświęcimiu zrealizowała zadanie związane z adaptacją budynków byłych Zakładów Przemysłu Tytoniowego na swoje potrzeby.

Opracowano projekty architektoniczno-budowlany oraz wykonawczy odnowy i adaptacji byłego obiektu magazynowego po byłych Zakładach Tytoniowych, a także przeprowadzono prace związane z zagospodarowaniem terenu, obejmujące remont ogrodzenia, wyburzenie rampy samochodowej oraz modernizację drogi wewnętrznej.

Województwo Małopolskie przeprowadziło modernizację nawierzchni jezdni, chodników i oświetlenia ul. Legionów, stanowiącej bezpośrednie sąsiedztwo Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Wykonano także dokumentację techniczną oraz zrealizowano roboty budowlano-montażowe w ramach zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta i gminy Oświęcim oraz Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Nakłady finansowe na realizację zadań trzeciego etapu OSPR wyniosły łącznie 62.200 tys. zł. Wykorzystane na ten cel dotacje celowe w kwocie 29.130 tys. zł stanowiły 97,1% zaplanowanych wydatków budżetu państwa w wysokości 30.000 tys. zł. Udostępnione środki rezerwy celowej budżetu państwa zostały uzupełnione środkami własnymi oraz pozyskanymi przez beneficjentów w łącznej kwocie 33.071 tys. zł.

Nakłady na realizację OSPR w latach 2007–2011 (tys. zł)

Źródła finansowania	2007	2008	2009	2010	2011	Łącznie
Wydatki budżetu państwa	4 341	5 645	6 184	5 798	7 163	29 130
Wkład beneficjentów	2 670	1 635	22 436	862	5 468	33 071
Ogółem	7 011	7 280	28 620	6 660	12 631	62 200

Realizacja zadań trzeciego etapu OSPR była przedmiotem kontroli przeprowadzonej w 2010 r. przez Najwyższą Izbę Kontroli. Wyniki kontroli pt. „Stan realizacji Oświęcimskiego Strategicznego Programu Rządowego – etap III (P/10/142)” zostały przedstawione w informacji Prezesa NIK z dnia 6 grudnia 2010 r. Najwyższa Izba Kontroli uznała za celowe i uzasadnione uchwalenie przez Radę Ministrów i kontynuowanie w kolejnych latach instrumentu, który ma pomóc w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną obiektów Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz zapewnieniem bezpiecznego dostępu do nich. Oceniając bieżący stan realizacji zadań programowych przez beneficjentów, naczelny organ kontroli państwowej nie wniósł zasadniczych uwag do legalności i gospodarności wydatkowania środków publicznych, wskazując jednakże na nieprawidłowości wpływające w istotny sposób na skuteczność realizacji przyjętych założeń. Na podstawie dokonanych ustaleń Najwyższa Izba Kontroli zaleciła, aby przy opracowywaniu założeń do kolejnego etapu OSPR zweryfikowano zadania pod kątem zgodności z założeniami programowymi. Ponadto podkreślona została potrzeba

określenia szczegółowych zasad wykorzystania środków finansowych na realizację zadań i monitorowania jej postępów, w tym procedur dokonywania zmian i rozliczania środków, jak również przyjęcia mierników efektywności wydatkowania środków i osiągnięcia zakładanych celów.

3.5. Etap IV 2012–2015

Wymierne korzyści współdziałania Rządu i wspólnot samorządowych Ziemi Oświęcimskiej stanowiły podstawę decyzji o kontynuacji współpracy w przyjętej formule programowej. W ustanowionym uchwałą Nr 150/2011 z dnia 2 sierpnia 2011 r. czwartym etapie OSPR wprowadzono rozwiązania usprawniające system realizacyjny, zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi NIK. Podobnie jak w poprzedniej odsłonie instrumentu rządowego, zakres przedmiotowy zadań programowych ujęty został w ramach czterech priorytetów: priorytetu 1 – uporządkowanie i zagospodarowanie terenów wokół Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, priorytetu 2 – poprawa dostępności komunikacyjnej Oświęcimia dla pielgrzymów i turystów oraz osób dojeżdżających do pracy, korzystających z usług i inwestorów, priorytetu 3 – rozwój w Oświęcimiu działalności edukacyjnej na poziomie szkoły wyższej, związanej m. in. z problematyką praw człowieka, stosunków międzynarodowych i pokoju, oraz priorytetu 4 – poprawa atrakcyjności turystycznej Oświęcimia poprzez renowację obiektów zabytkowych i zabytkowej infrastruktury. W latach 2012–2015 beneficjenci zrealizowali 16 z 18 zaplanowanych zadań czwartego etapu OSPR.

Powiat Oświęcimski zrealizował przebudowę ul. Obozowej, na odcinku od ul. Więźniów Oświęcimia do skrzyżowania z ulicami Dworcową, Garbarską i Krzywą (łącznie z budową ronda) oraz przebudowę drogi powiatowej nr K 1877 (dawna 04-104) na odcinku Babice – Harmęże. Ukończone zostały również drugie etapy przebudowy ul. Nojego i Tysiąclecia, przebudowy ulic Pilata i Olszewskiego oraz budowy Centrum Edukacyjno–Sportowego przy Powiatowym Zespole Nr 2 Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego i Technicznych w Oświęcimiu. Jak w każdej edycji rocznej, realizowane było także zadanie utrzymania terenów Skarbu Państwa, zapewniające porządek w najbliższym sąsiedztwie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Miasto Oświęcim wykonało przebudowę ul. Szarych Szeregów na odcinku od skrzyżowania z ul. Obozową do ul. Osiedlowej oraz przebudowę ul. Polnej, a także ukończyło przebudowę ul. Ostatni Etap w bezpośrednim sąsiedztwie terenów muzealnych. Przeprowadzono również gruntowną przebudowę płyty Rynku Głównego wraz z

infrastrukturą, a także sfinalizowano drugi etap przebudowy ul. Krasickiego, na odcinku od skrzyżowania z ul. Kownackiej do wiaduktu kolejowego.

Gmina Oświęcim ukończyła budowę głównego parkingu dla zwiedzających KL Birkenau wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ulicach Męczeństwa Narodów i Czernichowskiej w Brzezince. Wykonano przebudowę ul. Jakubowskiego w Brzezince wraz z odwodnieniem oraz przebudowę ul. Piwnicznej, obejmującą budowę pętli do zawracania dla autobusów przy „Judenrampe” i „Ziemniaczarkach” wraz z odwodnieniem. Zrealizowano także drugi etap przebudowy ul. Pławianka, wraz z utworzeniem miejsc postojowych na skrzyżowaniu z ul. Do Pomnika.

Województwo Małopolskie zrealizowało zadanie zakładające opracowanie dokumentacji technicznej Drogi Współpracy Regionalnej na odcinku od ronda ul. Chemików i Fabrycznej w Oświęcimiu do DW 933 w m. Bobrek.

Wydatki poniesione na realizację zadań czwartego etapu OSPR w latach 2012–2015 wyniosły łącznie 39 131 tys. zł. Na kwotę tę złożyły się środki własne i pozyskane przez beneficjentów w wysokości 11 775 tys. zł oraz wydatki budżetu państwa w wysokości 27 356 tys. zł. Udostępnione środki rezerwy celowej budżetu państwa zostały wykorzystane w 96,9%.

Nakłady na realizację OSPR w latach 2012–2015 (tys. zł)

Źródła finansowania	2012	2013	2014	2015	Łącznie
Wydatki budżetu państwa	6 195	9 780	8 908	2 474	27 356
Wkład beneficjentów	249	3 850	3 665	4 011	11 775
Ogółem	6 444	13 630	12 573	6 485	39 131

W czwartym etapie OSPR nie została zrealizowana zaplanowana budowa nowej drogi dojazdowej do Judenrampe i Ziemniaczarek, łączącej ul. Ofiar Faszyzmu z ul. Piwniczną w Brzezince. Gmina Oświęcim odstąpiła od realizacji zadania, z uwagi na przeszkody techniczne oraz niezakończenie procesu wykupu gruntów pod inwestycję. Beneficjent stwierdził brak możliwości wykonania inwestycji bez wprowadzenia odwodnienia nowej drogi dojazdowej do zaprojektowanego systemu kanalizacji opadowej wzdłuż planowanej drogi odbarczającej, usytuowanej na przedpolu KL Birkenau w Brzezince. Nie została również wykonana planowana odnowa i adaptacja historycznego byłego obiektu magazynowego Zakładów Przemysłu Tytoniowego przy ul. Kolbego w Oświęcimiu na potrzeby Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu. Na przeszkodzie

realizacji przedmiotowego zadania stanął brak zapewnienia przez beneficjenta dofinansowania inwestycji z funduszy europejskich.

3.6. Etap V 2016–2020

Wzorem wcześniejszych odsłon instrumentu rządowego zaplanowano pierwotnie wsparcie przedsięwzięć beneficjentów w ramach czterech priorytetów programowych: priorytetu 1 – uporządkowanie i zagospodarowanie terenów wokół Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, priorytetu 2 – poprawa dostępności komunikacyjnej Oświęcimia dla osób odwiedzających miejsce pamięci masowej zagłady oraz społeczności lokalnych, priorytetu 3 – rozwój działalności edukacyjnej w obszarze szkolnictwa wyższego w Oświęcimiu, oraz priorytetu 4 – poprawa atrakcyjności turystycznej Oświęcimia poprzez renowację obiektów i infrastruktury o charakterze zabytkowym. Wychodząc naprzeciw inicjatywom samorządowym, postulującym uwzględnienie w działaniach programowych miejsc pracy niewolniczej, martyrologii i ludobójstwa więźniów poza obszarem miasta i gminy Oświęcim, Rada Ministrów uchwałą nr 208/2017 z dnia 19 grudnia 2017 r. rozszerzyła kierunki interwencji OSPR o priorytet 5 – poprawa dostępności i zagospodarowania otoczenia obiektów byłych podobozów KL Auschwitz-Birkenau w powiecie oświęcimskim. Beneficjenci, do grona których dołączyły Gmina Brzeszcze i Gmina Chelmek, realizujące przedsięwzięcia w ramach nowego priorytetu programowego, wykonali w latach 2016–2019 większość planowanych zadań piątego etapu OSPR.

Województwo Małopolskie przeprowadziło regulację stanów prawnych nieruchomości w związku z budową obwodnicy Oświęcimia – Drogi Współpracy Regionalnej na odcinku od ronda ul. Chemików i Fabrycznej w Oświęcimiu do DW 933 w m. Bobrek.

Powiat Oświęcimski zrealizował przebudowy ulic: Słowackiego, Dąbrowskiego, Orłowskiego i Olszewskiego w Oświęcimiu, a także przebudowę ul. Spacerowej w Babicach. Ukończony został również trzeci etap budowy Centrum Edukacyjno-Sportowego przy Powiatowym Zespole Nr 2 Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego i Technicznych w Oświęcimiu. Podobnie jak w latach ubiegłych, realizowane było także zadanie utrzymania terenów Skarbu Państwa, zapewniające porządek w najbliższym sąsiedztwie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. W 2020 r. planowane jest wykonanie przebudowy ul. Tysiąclecia w Oświęcimiu.

Miasto Oświęcim utworzyło i zagospodarowało park na terenie zielonym pomiędzy ulicami Więźniów Oświęcimia i Obozową. W obrębie centrum Starego Miasta wykonana

została przebudowa ul. Jagiełły oraz przebudowa nawierzchni ulic: Piastowskiej, Mały Rynek, Klasztornej, Mickiewicza, Stolarskiej, Solskiego. Zrealizowano również przebudowę ul. Garbarskiej i ul. Krętej oraz ul. Wysokie Brzegi. W bieżącym etapie programu planowane jest ponadto wykonanie przebudowy ul. Prusa i ul. Orzeszkowej, a także ul. Zaborskiej.

Gmina Oświęcim kontynuowała budowę drogi odbarczającej usytuowanej na przedpolu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Brzezince. Zrealizowano przebudowę ulic: Pławskiej, Strażackiej oraz Szkolnej w Brzezince, a także budowę chodników wzdłuż ul. Franciszkańskiej i ul. Polaka w Harmężach oraz wzdłuż ul. Brzozowej w Brzezince. W ostatniej edycji rocznej planowane jest ukończenie budowy drogi odbarczającej oraz nowej drogi dojazdowej do „Judenrampe” i „Ziemniaczarek” łączącej ul. Ofiar Faszyzmu z ul. Piwniczną, a także przebudowy ul. Wierzbowej w Brzezince. Sfinalizowane zostaną również działania związane z opracowaniem planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Oświęcim – rejon sołectw Brzezinka, Harmęże, Pławy.

W ramach nowego priorytetu programowego Gmina Brzeszcze zrealizowała przebudowę ul. Lisowce i ul. Obozowej w Brzeszczach, a także przebudowę parkingu przy Cmentarzu Komunalnym w Brzeszczach w celu utworzenia miejsc parkingowych dla autokarów. W 2020 r. kontynuowana jest budowa ścieżki rowerowej związanej z miejscami pamięci KL Auschwitz-Birkenau.

Działania w zakresie nowego kierunku interwencji objęły także realizację przez Gminę Chełmek inwestycji modernizacji układu dróg – ulica Wojska Polskiego, ulica Marszałka Piłsudskiego i ulica Ofiar Faszyzmu w Chełmku, stanowiących dojazd do miejsca pamięci. Przedsięwzięcie to wykonano jako zadanie rezerwowe, w miejsce planowanej przebudowy układu dróg – ul. Brzozowej, ul. Klonowej, ul. Topolowej i ul. Głogowej w Chełmku, stanowiących dojazd do miejsca pamięci, dla którego zostało zapewnione dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego.

Nakłady finansowe poniesione na realizację zadań piątego etapu OSPR w latach 2016–2019 oraz zaplanowane na rok 2020 wynoszą łącznie 72.657 tys. zł. Udostępnione w roku 2020 oraz wykorzystane w latach ubiegłych środki rezerwy celowej budżetu państwa w kwocie 47.165 tys. zł zostały uzupełnione środkami własnymi oraz pozyskanymi przez beneficjentów w wysokości 25.492 tys. zł. Wykorzystane na ten cel dotacje celowe w latach 2016–2019 stanowiły 99,4% zaplanowanych wydatków budżetu państwa.

Nakłady na realizację OSPR w latach 2016–2020 (tys. zł)

Źródła finansowania	2016	2017	2018	2019	2020*	Łącznie
Wydatki budżetu państwa	7 640	8 014	13 034	7 813	10 664	47 165
Wkład beneficjentów	2 621	4 843	8 011	5 182	4 835	25 492
Ogółem	10 261	12 857	21 045	12 995	15 499	72 657

*wydatki planowane

W piątym etapie OSPR nie zostało wykonane zadanie zakładające przystosowanie byłych magazynów spożywczych „Ziemniaczarek” do stałej ekspozycji muzealnej dotyczącej „Judenrampe”. Gmina Oświęcim użyczyła nieruchomość zabudowaną ww. obiektami Fundacji Pobliskie Miejsca Pamięci Auschwitz-Birkenau w siedzibą w Brzeszczach, która zadeklarowała wolę przejęcia opieki nad ruinami dawnych magazynów oraz realizacji zakresu prac planowanych w ramach tego przedsięwzięcia.

3.7. Założenia kontynuacji OSPR w latach 2021–2025

Program niniejszy będzie stanowił kontynuację zainicjowanych przez Radę Ministrów w 1996 r. i realizowanych w kolejnych pięciu etapach OSPR działań mających na celu zapewnienie pokoju społecznego wokół byłego KL Auschwitz-Birkenau dla tworzenia warunków godnego upamiętnienia największego w Europie i świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Zadania zrealizowane w dotychczasowych etapach OSPR przyczyniły się zarówno do rewitalizacji otoczenia miejsca pamięci masowej zagłady, jak i do poprawy dostępności komunikacyjnej Oświęcimia oraz wyeksponowania jego walorów turystycznych i edukacyjnych. Rozszerzona w etapie piątym formuła programu objęła także troskę o pobliskie miejsca pamięci, związane z funkcjonowaniem podobozów KL Auschwitz-Birkenau w powiecie oświęcimskim.

Osiągnięte w zakończonych czterech etapach i planowane do osiągnięcia w finalizowanym etapie piątym efekty działań programowych stanowią istotny krok na drodze do urzeczywistnienia wizji nakreślonej przez Radę Ministrów. Zakłada ona stworzenie warunków dla godnego upamiętnienia wyjątkowego w skali światowej miejsca masowej zagłady i bezkonfliktowego funkcjonowania Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, przy jednoczesnym wsparciu harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego Oświęcimia i okolicznych gmin. Realizacja tej wizji nastąpi w szczególności poprzez uporządkowanie i zagospodarowanie otoczenia Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz poprawę

dostępności komunikacyjnej Oświęcimia zarówno dla turystów i pielgrzymów, jak i dla mieszkańców, a także poprzez służące kształtowaniu wizerunku miasta działania na rzecz rozwoju funkcji edukacyjnej oraz poprawy jego atrakcyjności turystycznej, które sprzyjać będą m. in. ukazaniu Oświęcimia nie tylko jako miasta – symbolu masowej zagłady II wojny światowej, ale również jako miejsca o bogatej wielowiekowej historii oraz wpisanej w nią tradycji zgodnej koegzystencji ludzi różnych narodowości i wyznań.

Podsumowując realizację dotychczasowych działań w ramach OSPR należy podkreślić, iż wspólny wysiłek Rządu oraz jednostek samorządu lokalnego i regionalnego Ziemi Oświęcimskiej przyniósł widoczne, wymierne korzyści, przybliżające urzeczywistnienie nakreślonej wizji harmonijnego współistnienia miejsca pamięci masowej zagłady i dynamicznie rozwijającego się ośrodka lokalnego miasta i gminy Oświęcim. Pomimo znaczącego zaangażowania beneficjentów we wdrożenie i kontynuację instrumentu rządowego, nie udało się jednak sfinalizować w dotychczasowych etapach OSPR wszystkich przedsięwzięć, niezbędnych dla pełnej realizacji celów i priorytetów programowych. Konsekwentne dopełnienie dotychczasowej interwencji Rządu w tym obszarze stanowić powinny zatem przygotowywane lub zainicjowane we wcześniejszych etapach, lecz niezrealizowane przedsięwzięcia o kluczowym znaczeniu dla kierunków interwencji instrumentu rządowego. Efektywna realizacja założeń programowych wymaga zarazem przedsięwzięcia nowych inicjatyw, które pozwolą na nadanie nowego impulsu ukierunkowanym na rozwój Ziemi Oświęcimskiej działaniom służącym realizacji wizji Rady Ministrów. Kontynuacja tych działań jest oczekiwana przez lokalne wspólnoty samorządowe, które zgłosiły zgodny wniosek o ustanowienie nowej odsłony programu rządowego, deklarując wolę udziału w jego realizacji i współfinansowania ze środków własnych objętych nim przedsięwzięć inwestycyjnych.

Realizacja kolejnego etapu OSPR przyczyni się do dalszego uporządkowania i podniesienia estetyki strefy wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau oraz innych miejsc martyrologii, zapewnienia godnego uszanowania ofiar ludobójstwa, poprzez stworzenie właściwych warunków dla lepszego udostępnienia zwiedzającym największego w Europie i świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, a także – do rozwiązania problemów związanych z jego funkcjonowaniem w żywym organizmie miejskim, gwarantującym mieszkańcom Oświęcimia godziwe życie w cieniu byłego obozu zagłady.

Ustanowienie nowego etapu OSPR w roku obchodów 75-tej rocznicy wyzwolenia Obozu Zagłady Auschwitz-Birkenau jest potwierdzeniem troski Rządu o zagwarantowanie warunków godnego upamiętnienia ofiar niemieckiego nazizmu, a zarazem świadectwem dążenia do zapewnienia harmonijnego współistnienia miejsca pamięci masowej zagłady i społeczności lokalnych Ziemi Oświęcimskiej. Decyzja o kontynuacji dotychczasowej polityki Rządu w tym obszarze ma zatem istotne znaczenie również dla kształtowania wizerunku Polski na arenie międzynarodowej.

Program niniejszy stanowi rozwinięcie koncepcji dotychczasowych etapów OSPR, w oparciu o ukształtowany w poprzedniej odsłonie instrumentu rządowego katalog celów i priorytetów programowych, a także – o sprawdzone i udoskonalone rozwiązania w zakresie zasad finansowania i systemu realizacji. Przedstawiona poniżej analiza SWOT wskazuje mocne i słabe strony Programu oraz szanse i zagrożenia związane z jego realizacją.

Analiza SWOT Programu

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – adekwatny do celów Programu krąg beneficjentów, obejmujący jednostki samorządu lokalnego Ziemi Oświęcimskiej oraz Małopolską Uczelnię Państwową im. rtm. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu – udział beneficjentów w określeniu zadań Programu, godzących ochronę miejsca pamięci masowej zagłady z potrzebami społeczności lokalnych – znaczący wymiar dofinansowania zadań z budżetu państwa – odpowiadające potrzebom rozwojowym, regionalne ukierunkowanie dotacji z budżetu państwa – sprawdzone i udoskonalone rozwiązania systemu realizacji – możliwość zwiększenia zakresu realizowanych zadań o zadania rezerwowe, w przypadku niemożności realizacji w pełnym zakresie zadań podstawowych – niskie koszty obsługi Programu 	<ul style="list-style-type: none"> – ograniczony czasowo okres realizacji Programu – sztywne ramy czasowe realizacji zadań
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – promowanie harmonijnego współistnienia miejsca pamięci masowej zagłady i społeczności lokalnych – kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski na arenie międzynarodowej – możliwość realizacji projektów nie kwalifikujących się do dofinansowania z funduszy europejskich 	<ul style="list-style-type: none"> – niezapewnienie środków na sfinansowanie wkładu własnego beneficjentów – niewystarczający nadzór inwestorski nad prawidłowością realizacji zadań przez beneficjentów – niezrealizowanie zadań w wymaganym terminie, z powodów niezależnych od beneficjentów (warunki pogodowe, nierzetelni wykonawcy itp.)

4. Cele i priorytety Programu

4.1. Celem głównym (strategicznym) Programu jest zapewnienie pokoju społecznego wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau dla tworzenia warunków godnego upamiętnienia największego w Europie i świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Cel ten będzie realizowany głównie poprzez wsparcie działań jednostek samorządu terytorialnego Ziemi Oświęcimskiej na rzecz zagwarantowania godnych warunków upamiętnienia ofiar masowej zagłady, odpowiedniej dostępności miejsc pamięci i bezkonfliktowego funkcjonowania Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, przy jednoczesnym tworzeniu warunków dla harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych wspólnot samorządowych.

4.2. Kluczowe znaczenie dla realizacji celu głównego Programu będzie miało wsparcie działań uwzględniających wyszczególnione poniżej priorytety (kierunki interwencji):

- 1) uporządkowanie i zagospodarowanie terenów w otoczeniu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau (priorytet 1);
- 2) poprawa dostępności komunikacyjnej Oświęcimia dla osób odwiedzających miejsce pamięci masowej zagłady oraz społeczności lokalnych (priorytet 2);
- 3) rozwój działalności edukacyjnej w mieście i gminie Oświęcim (priorytet 3);
- 4) poprawa atrakcyjności turystycznej Oświęcimia poprzez renowację obiektów i infrastruktury o charakterze zabytkowym (priorytet 4);
- 5) poprawa dostępności i zagospodarowanie otoczenia obiektów byłych podobozów KL Auschwitz-Birkenau w powiecie oświęcimskim (priorytet 5).

4.3. Celami szczegółowymi Programu dla poszczególnych priorytetów są:

- 1) dla priorytetu 1 – rewaloryzacja najbliższego sąsiedztwa terenów muzealnych, poprawa estetyki otoczenia, przywrócenie lub podwyższenie stanu technicznego obiektów, w tym dojść i dojazdów do miejsc historycznych;
- 2) dla priorytetu 2 – poprawa zewnętrznego układu komunikacyjnego Oświęcimia (w szczególności warunków dojazdu od strony Krakowa i Aglomeracji Górnośląskiej), wprowadzenie ruchu tranzytowego z sąsiedztwa Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, zapewnienie sprawnych połączeń drogowych umożliwiających wygodny dostęp do obiektów Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau i innych obiektów zabytkowych, uporządkowanie wewnętrznego układu

komunikacyjnego Oświęcimia i gminy Oświęcim, poprawa funkcjonalności sieci drogowej i bezpieczeństwa ruchu drogowego;

- 3) dla priorytetu 3 – kształtowanie nowego wizerunku Oświęcimia poprzez rozwój funkcji edukacyjnych miasta i gminy Oświęcim, wyposażenie obiektów i zagospodarowanie terenu na potrzeby Małopolskiej Uczelni Państwowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu, umożliwiające rozszerzenie prowadzonej działalności dydaktycznej i oferty edukacyjnej, poprawa warunków prowadzenia działalności oświatowej i wychowawczej w Gminie Oświęcim poprzez utworzenie zespołu szkolno-przedszkolnego w Brzezince;
- 4) dla priorytetu 4 – poprawa warunków obsługi ruchu turystycznego w Oświęcimiu, w tym dostępności obiektów zabytkowych Starego Miasta, w tym Rynku Głównego, Zamku, Centrum Żydowskiego, kościoła pw. Najświętszej Marii Panny, zespołu kościoła i kaplicy Salezjanów, stanowiących centralne punkty ścisłej strefy ochrony konserwatorskiej w układzie urbanistycznym Starego Miasta, wpisanym do rejestru zabytków, rewitalizacja obiektów zabytkowych, związanych z bogatą 800-letnią historią Oświęcimia i dokumentujących tradycję harmonijnego współżycia na przestrzeni wieków wielokulturowej i wielowyznaniowej społeczności jego mieszkańców;
- 5) dla priorytetu 5 – zapewnienie dojazdów i dojazdów, w tym sprawnych połączeń drogowych, umożliwiających wygodny dostęp, w tym dla osób niepełnosprawnych, do obiektów byłych podobozów KL Auschwitz-Birkenau w powiecie oświęcimskim oraz miejsc historycznych związanych z ich funkcjonowaniem, poprawa funkcjonalności sieci drogowej i bezpieczeństwa ruchu drogowego w ich sąsiedztwie, rewaloryzacja i poprawa estetyki otoczenia obiektów i miejsc historycznych, poprawa warunków obsługi ruchu turystycznego związanego z pamięcią ofiar podobozów KL Auschwitz-Birkenau w powiecie oświęcimskim.

5. Zgodność Programu z dokumentami strategicznymi

5.1. Długookresowa strategia rozwoju kraju

Program wpisuje się w cele strategiczne ukierunkowanej na poprawę jakości życia Polaków Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju – Polska 2030 Trzecia fala

nowoczesności⁵⁾. Przewidziane w nim działania na rzecz rewaloryzacji otoczenia terenów muzealnych oraz poprawy atrakcyjności turystycznej Oświęcimia, a także na rzecz poprawy dostępności i zagospodarowania otoczenia miejsc pamięci w powiecie oświęcimskim, są zbieżne z kierunkami interwencji w zakresie Celu 11 – Wzrost społecznego kapitału rozwoju, obejmującymi wspieranie działań na rzecz zwiększania dostępności zasobów kulturowych i modernizacji infrastruktury związanej z funkcjonowaniem instytucji kultury.

Poprawa dostępności i uporządkowanie układu komunikacyjnego miasta i gminy Oświęcim wpłyną na udrożnienie obszaru miejskiego i poprawę bezpieczeństwa użytkowników dróg, zgodnie z kierunkami interwencji ustalonymi dla Celu 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego. Działania te sprzyjać też będą realizacji Celu 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, zakładającego wsparcie rewitalizacji obszarów problemowych w miastach, wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast oraz zwiększanie stopnia dyfuzji połączeń wieś-miasto w celu dynamizowania rozwoju zarówno terenów miejskich, jak i obszarów wiejskich. Poprawie jakości życia na obszarach wiejskich służyć będzie również planowana rozbudowa infrastruktury sanitarnej w gminie Oświęcim, wpisująca się w działania na rzecz kontynuacji procesu sanitacji wsi, w zakresie Celu 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska.

Przewidziane w Programie wsparcie zadań inwestycyjnych mających umożliwić utworzenie zespołu szkolno-przedszkolnego w gminie Oświęcim, a także rozszerzenie działalności dydaktycznej i oferty edukacyjnej Małopolskiej Uczelni Państwowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu są natomiast komplementarne z kierunkami interwencji na rzecz stworzenia powszechnie dostępnej oferty wczesnej edukacji i opieki oraz na rzecz poprawy jakości i efektywności kształcenia zawodowego w ramach Celu 3 – Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki obowiązującej strategii długookresowej.

5.2. Średniookresowa strategia rozwoju kraju

Program służy realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), będącej aktualizacją średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020,

⁵⁾ Przyjęta uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. (M.P. poz. 121).

i ma sprzyjać osiągnięciu jej głównego celu, jakim jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Rządowy instrument wspierający rozwój wspólnot samorządowych Ziemi Oświęcimskiej w harmonijnym współistnieniu z miejscem pamięci masowej zagłady, przewiduje interwencję skoncentrowaną w obszarach objętych określonym w strategii średniookresowej Celem szczegółowym II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, a także we wpływających na osiągnięcie celów strategii obszarach: Kapitał ludzki i społeczny, Transport oraz Środowisko.

Realizacji określonych w obszarze Kapitał ludzki i społeczny celów poprawy jakości kapitału ludzkiego oraz zwiększenia udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym, w zakresie kierunku interwencji 4. Wzmocnienie roli kultury dla rozwoju gospodarczego i spójności społecznej, sprzyjać będą działania na rzecz uporządkowania otoczenia i poprawy dostępności obiektów Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, poprawy dostępności i zagospodarowania otoczenia miejsc pamięci w powiecie oświęcimskim, jak również zadania służące poprawie obsługi ruchu turystycznego i rewaloryzacji obiektów zabytkowych w obrębie Starego Miasta w Oświęcimiu. Wsparcie udostępnione w ramach priorytetów 1, 2 i 5 Programu wpisuje się w przewidziane w strategii średniookresowej inwestycje w dziedzictwo narodowe, obejmujące m. in. wspieranie i promocję dziedzictwa kulturowego wpisanego na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Służyć będzie ono budowaniu tożsamości, szacunku do tradycji oraz poczucia przynależności do wspólnoty i jej historii. Działania te będą w szczególności stanowiły wsparcie oświęcimskich instytucji kultury, w tym Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, w ich roli integrowania społeczności lokalnej i pobudzania aktywności obywatelskiej.

Przedsięwzięcia wspierające rozwój Oświęcimia i okolicznych gmin w zakresie zadań rewitalizacyjnych oraz rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej, wpisują się w całokształt działań służących realizacji określonego w obrębie Celem szczegółowego II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony dla obszaru Rozwój zrównoważony terytorialnie Celem 1. Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały poszczególnych terytoriów. Zarówno działania na rzecz poprawy dostępności Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz innych miejsc pamięci w powiecie oświęcimskim, jak i przedsięwzięcia ukierunkowane na poprawę atrakcyjności turystycznej Oświęcimia i wyeksponowanie dziedzictwa 800-letniej historii miasta przyczynią się do wzmacniania

endogenicznego potencjału Ziemi Oświęcimskiej. Zadania ukierunkowane na poprawę zewnętrznej dostępności komunikacyjnej miasta i gminy Oświęcim, dzięki modernizacji i rozbudowie infrastruktury drogowej, sprzyjać będą natomiast przepływowi impulsów rozwojowych do dalszego otoczenia ośrodków wojewódzkich (Kraków, Aglomeracja Górnośląska), wpisując się zarazem w działania na rzecz wzmocnienia potencjału do absorpcji i rozprzestrzeniania procesów rozwojowych przez ośrodki subregionalne i lokalne, w tym również na obszary wiejskie, w ramach kierunków interwencji 3. Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta oraz 4. Rozwój obszarów wiejskich. Na rozwoju obszarów wiejskich skoncentrowane będzie także służące podniesieniu jakości życia mieszkańców wsi wsparcie inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na obszarze gminy Oświęcim, odpowiadające wyzwaniom w zakresie rozwoju lokalnych systemów kanalizacji i oczyszczania ścieków, zidentyfikowanym we wpływającym na osiągnięcie celów strategii obszarze Środowisko.

Wdrożenie przewidzianych w Programie działań mających na celu zwiększenie lokalnej dostępności terytorialnej przyczyni się do realizacji określonego w obrębie Celu szczegółowego II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony dla obszaru Rozwój zrównoważony terytorialnie Celu 2. Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych. Zamierzona poprawa warunków dojazdu do Oświęcimia (od strony Krakowa i Aglomeracji Górnośląskiej) oraz wyprowadzenie ruchu tranzytowego z sąsiedztwa Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau są zbieżne z przewidzianymi w ramach kierunku interwencji 2. Wzmocnienie regionalnych systemów inwestycyjnych działaniami na rzecz wewnętrznej spójności transportowej regionu. Planowana poprawa funkcjonalności lokalnej sieci drogowej, dzięki uporządkowaniu wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta i gminy Oświęcim, przyczyni się do usprawnienia przemieszczania osób i towarów wewnątrz miasta oraz ułatwienia dostępu do i z obszarów pozamiejskich. Przedsięwzięcia te wpisują się także w realizację określonego w obszarze Transport celu zwiększenia dostępności transportowej w zakresie kierunku interwencji 1. Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce.

Ponadto przewidziane w ramach priorytetu 3 Programu wsparcie zadań inwestycyjnych mających umożliwić utworzenie zespołu szkolno-przedszkolnego w gminie Oświęcim, a także rozszerzenie działalności dydaktycznej i oferty edukacyjnej Małopolskiej Uczelni Państwowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu jest spójne z działaniami na rzecz

wyrównywania szans edukacyjnych mieszkańców wsi i małych miast, jak również na rzecz poprawy jakości szkół prowadzących kształcenie zawodowe oraz dopasowania szkolnictwa zawodowego do potrzeb nowoczesnej gospodarki, służącymi realizacji określonych w obszarze Kapitał ludzki i społeczny celów poprawy jakości kapitału ludzkiego oraz zwiększenia udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym w zakresie kierunku interwencji 1. Lepsze dopasowanie edukacji i uczenia się do potrzeb nowoczesnej gospodarki.

5.3. Inne dokumenty strategiczne

Przewidziana w Programie interwencja Rządu jest spójna z celem strategicznym Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030⁶⁾, jakim jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie. W obrębie Celu 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów, działania Programu koncentrować się będą na kierunku działania polityki przestrzennej 2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału do specjalizacji terytorialnej. Planowana w ramach priorytetu 2 poprawa zewnętrznego układu komunikacyjnego Oświęcimia wpłynie na zwiększenie stopnia jego integracji funkcjonalnej z głównymi miastami regionu (Krakowem, Aglomeracją Górnośląską), która stanowi istotną determinantę rozwoju tego ośrodka miejskiego. Wzmocnieniu potencjału rozwojowego Oświęcimia i okolicznych gmin służyć będą także objęte priorytetem 1 Programu działania na rzecz uporządkowania otoczenia i poprawy dostępności obiektów Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, ujęte w priorytecie 3 zadania służące poprawie obsługi ruchu turystycznego i rewaloryzacji obiektów zabytkowych, jak również uwzględnione w priorytecie 5 przedsięwzięcia na rzecz poprawy dostępności i zagospodarowania otoczenia miejsc pamięci w powiecie oświęcimskim, które wspomagać będą rozwój specjalizacji terytorialnej, dzięki wykorzystaniu unikatowych zasobów wewnętrznych, związanych zarówno z miejscami pamięci masowej zagłady, jak i z dziedzictwem wielowiekowej historii miasta. Planowany w

⁶⁾ Przyjęta uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. (M.P. z 2012 r. poz. 252).

priorytecie 2 Programu rozwój sieci drogowej miasta i jego bezpośredniego otoczenia wpisuje się równocześnie w uwzględnione w ramach Celu 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej, działania ukierunkowane zarówno na poprawę dostępności miast, jak i obszarów wiejskich.

Program wpisuje się w określony w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030⁷⁾ główny cel polityki regionalnej, jakim jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Program wspiera działania jednostek samorządu terytorialnego Ziemi Oświęcimskiej, jako podmiotów polityki regionalnej podejmujących decyzje rozwojowe na szczeblu lokalnym. Realizacja Programu sprzyjać będzie osiągnięciu trzech szczegółowych celów polityki regionalnej. W zakresie Celu 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym działania planowane w ramach instrumentu rządowego są zbieżne z kierunkiem interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów. Interwencję w zakresie infrastruktury transportowej, komunalnej oraz społecznej, ukierunkowaną na zwiększenie dostępności usług publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem instytucji i miejsc kultury, zakładają przewidziane w Programie inwestycje w otoczeniu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, pobliskich miejsc pamięci oraz oświęcimskiej starówki, przedsięwzięcia wspierające rozwój działalności edukacyjnej, a także zadania służące rozwojowi układu komunikacyjnego miasta oraz gospodarki wodno-ściekowej w gminie Oświęcim. Działania te będą stanowiły element ukierunkowanego na promowanie spójności wsparcia zewnętrznego, bez którego potencjał endogeniczny Ziemi Oświęcimskiej nie mógłby zostać w pełni wykorzystany w przewyżnianiu trudności rozwojowych charakterystycznych dla ośrodków lokalnych. Planowana poprawa dostępności obiektów kultury oraz instytucji oświaty i szkolnictwa wyższego w Oświęcimiu i okolicznych gminach sprzyjać będzie zarazem pełniejszemu wykorzystaniu zasobów kultury i dziedzictwa narodowego, a także przyczyni się do wzbogacenia oferty edukacyjnej, w szczególności w zakresie kształcenia zawodowego. Działania te wpisują się będą w kierunek interwencji 2.1.

⁷⁾ Przyjęta uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. (M.P. poz. 1060).

Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego w obrębie szczegółowego Celu 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych. Program tworzyć będzie zarazem warunki dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych na szczeblu lokalnym, poprzez promocję współpracy jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów na rzecz rozwoju Ziemi Oświęcimskiej. Leżące u podstaw instrumentu rządowego założenie inicjowania i animowania współpracy i partnerstwa w powiązonym funkcjonalnie obszarze Oświęcimia i okolicznych gmin jest zgodne z przyjętym w obowiązującej strategii polityki regionalnej Celem 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie w zakresie kierunku interwencji 3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.

Realizacja Programu sprzyjać będzie osiągnięciu głównego celu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku⁸⁾, zakładającego zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego i efektywności sektora transportowego. Planowane zadania inwestycyjno-remontowe na odcinkach dróg w mieście i gminie Oświęcim oraz powiecie oświęcimskim przyczynią się do nadrobienia istniejących zaległości infrastrukturalnych, co stanowi warunek stworzenia nowoczesnej, spójnej sieci infrastruktury transportowej na szczeblu lokalnym i regionalnym, zgodnie z kierunkiem interwencji 1. Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce. Istotną rolę odegrają w tym zakresie zadania służące usprawnieniu zewnętrznego układu komunikacyjnego Oświęcimia, które wpisują się w przewidziane w dokumencie strategicznym działania na rzecz lepszego powiązania lokalnych i regionalnych ośrodków gospodarczych z aglomeracjami, głównymi miastami oraz ich obszarami funkcjonalnymi, niezbędnego dla integracji terytorialnej regionów i pełniejszego wykorzystania potencjałów obszarów położonych poza miastami wojewódzkimi. Planowane inwestycje drogowe, służące usprawnieniu wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta i gminy, są ukierunkowane na zapewnienie bezpiecznego i przyjaznego mieszkańcom systemu transportowego, sprzyjającego poprawie dostępności usług publicznych. Realizacja ujętych w Programie zadań inwestycyjnych, których celem jest modernizacja lokalnej sieci infrastruktury drogowej, będzie zarazem zbieżna z przyjętym w obowiązującej strategii transportowej kierunkiem interwencji 4. Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego oraz przewożonych towarów.

⁸⁾ Przyjęta uchwałą nr 105 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r. (M.P. poz. 1054).

6. Ramy instytucjonalne

- 6.1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, zwany dalej „ministrem”, zarządza Programem oraz nadzoruje jego realizację przez Wojewodę Małopolskiego, zwanego dalej „wojewodą”.
- 6.2. Jednostką organizacyjną zapewniającą koordynację realizacji zadań przez beneficjentów jest urząd obsługujący wojewodę.

7. Plan finansowy

- 7.1. Źródłami finansowania realizacji Programu są środki z budżetu państwa przeznaczone na dotacje oraz środki stanowiące wkład beneficjentów, w tym środki pozyskane przez beneficjentów od innych podmiotów publicznych lub prywatnych.
- 7.2. Dotacja na dofinansowanie zadania niebędącego zadaniem z zakresu administracji rządowej udzielana jest w zakresie priorytetów 1–4 w wysokości nieprzekraczającej 80% kosztów jego realizacji, a w zakresie priorytetu 5 – w wysokości nieprzekraczającej 60% kosztów jego realizacji.
- 7.3. Na realizację Programu przeznaczone zostaną całkowite nakłady w kwocie 92.013.000 zł, w tym wydatki z rezerwy celowej budżetu państwa w kwocie 61.600.000 zł oraz środki stanowiące wkład beneficjentów w kwocie 30.413.000 zł. Nakłady na realizację programu w kolejnych latach budżetowych (oraz w podziale na priorytety) wyniosą (w tys. zł):

Źródła finansowania		Wydatki budżetu państwa	Wkład beneficjentów	Nakłady całkowite
w latach:	2021	12 896	5 363	18 259
	2022	15 026	6 239	21 265
	2023	16 202	8 758	24 960
	2024	11 350	7 120	18 470
	2025	6 126	2 933	9 059
Ogółem		61 600	30 413	92 013
wg priorytetów:	1	16 200	4 145	20 345
	2	7 200	1 800	9 000
	3	8 800	2 200	11 000
	4	14 000	12 000	26 000
	5	15 400	10 268	25 668

8. Zadania realizowane w ramach Programu

- 8.1. W ramach Programu realizowane są zadania podstawowe wyszczególnione w załączniku nr 2 do uchwały.
- 8.2. W przypadku rezygnacji beneficjenta z realizacji zadania, o którym mowa w pkt 8.1., lub zmniejszenia przeznaczonych na jego realizację wydatków budżetu państwa, mogą być realizowane w ramach Programu zadania rezerwowe określone w załączniku nr 3 do uchwały.
- 8.3. Zadanie jest realizowane w czasie jednego roku budżetowego (zadanie jednoroczne) lub więcej niż jednego roku budżetowego, w etapach rocznych (zadanie wieloletnie). Zadanie jednoroczne i etap zadania wieloletniego są realizowane w roku budżetowym, na który udzielana jest dotacja.

9. System realizacji

- 9.1. Wojewoda, po przeprowadzeniu konsultacji z beneficjentami, opracowuje corocznie plan rzeczowo-finansowy, określający zadania jednoroczne lub etapy zadań wieloletnich, które będą realizowane w roku budżetowym. Plan rzeczowo-finansowy określa numer i nazwę każdego zadania (w tym numer etapu zadania wieloletniego), zakres przedmiotowy, beneficjenta oraz wielkość nakładów, w tym wydatków budżetu państwa i wkładu beneficjenta. Plan rzeczowo-finansowy podlega zatwierdzeniu przez ministra.
- 9.2. Zmiana planu rzeczowo-finansowego następuje w drodze zatwierdzenia przez ministra zmienionego planu rzeczowo-finansowego, opracowanego przez wojewodę po przeprowadzeniu konsultacji z beneficjentami, których zmiana dotyczy.
- 9.3. Przekazanie dotacji na realizację w roku budżetowym zadania jednorocznego lub etapu zadania wieloletniego, określonego w zatwierdzonym planie rzeczowo-finansowym, następuje na podstawie umowy zawartej przez wojewodę z beneficjentem albo na podstawie zawartego przez wojewodę z beneficjentem porozumienia w sprawie wykonania zadania z zakresu administracji rządowej.
- 9.4. Umowa o udzielenie dotacji określa w szczególności:
 - 1) szczegółowy opis zadania jednorocznego lub etapu zadania wieloletniego, na które została przyznana dotacja, oraz termin jego wykonania;
 - 2) wysokość dotacji i tryb płatności;
 - 3) wysokość wkładu beneficjenta;

- 4) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia roku, na który została przyznana dotacja;
- 5) termin i sposób rozliczenia dotacji;
- 6) termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, nie dłuższy niż 15 dni od określonego w umowie terminu wykonania zadania;
- 7) terminy złożenia sprawozdań częściowego i końcowego, o których mowa w pkt 10.3., oraz wzór tych sprawozdań.

9.5. Umowa o przekazanie dotacji podlega zmianie w przypadku zmiany planu rzeczowo-finansowego dotyczących objętego nią zadania jednorocznego lub etapu zadania wieloletniego, a także w przypadku przesunięcia terminu jego wykonania na kolejny rok budżetowy.

9.6. Do porozumienia w sprawie wykonania zadania z zakresu administracji rządowej stosuje się odpowiednio postanowienia pkt 9.4. i 9.5.

9.7. Wojewoda kontroluje wykorzystanie dotacji oraz czuwa nad jej prawidłowym i terminowym rozliczeniem.

10. Monitoring, kontrola i sprawozdawczość

10.1. Wskaźnikiem realizacji celów Programu jest liczba wykonanych zadań. Planowane wartości wskaźnika dla celu głównego oraz celów szczegółowych w ramach poszczególnych priorytetów, mierzonego narastająco w kolejnych latach realizacji Programu, określa poniższa tabela:

Liczba wykonanych zadań Programu do końca roku:		2021	2022	2023	2024	2025
Cele szczegółowe	priorytet 1	2	2	5	5	9
	priorytet 2	1	2	2	3	3
	priorytet 3	0	0	0	1	1
	priorytet 4	0	0	0	1	2
	priorytet 5	0	1	2	3	4
Cel główny		3	5	9	13	19

10.2. Wojewoda monitoruje realizację Programu w województwie, mając na uwadze potrzebę zapewnienia jej niezakłóconego przebiegu, a także potrzebę gromadzenia i bieżącego aktualizowania danych o wykorzystaniu dotacji przez jednostki oraz danych niezbędnych do określenia wartości wskaźnika, o którym mowa w pkt 10.1. W tym celu wojewoda

corocznie kontroluje sposób i terminowość realizacji zadań przez każdego z beneficjentów.

10.3. Beneficjenci przekazują wojewodzie sprawozdania z realizacji zadania i wykorzystania dotacji w roku budżetowym: sprawozdanie częściowe – w terminie do dnia 15 lipca tego roku oraz sprawozdanie końcowe – w terminie do dnia 15 stycznia roku następnego.

10.4. Na podstawie sprawozdań beneficjentów oraz wyników monitoringu i przeprowadzonych kontroli, Wojewoda opracowuje i przedkłada ministrowi ocenę realizacji przez beneficjentów zadań Programu w roku poprzednim, obejmującą w szczególności informację o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz szczegółowe rozliczenie realizacji zadań i wykorzystania dotacji z budżetu państwa.

10.5. Minister przedkłada corocznie Radzie Ministrów informację o realizacji Programu w roku poprzednim.

11. Efekty realizacji Programu

Oczekiwanym efektem realizacji Programu będzie uporządkowanie i podniesienie estetyki strefy wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau oraz innych miejsc martyrologii w powiecie oświęcimskim, zapewniające godne uszanowanie ofiar ludobójstwa, poprzez stworzenie właściwych warunków dla lepszego udostępnienia zwiedzającym największego w Europie i na świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Realizacja Programu przyczyni się do zapewnienia warunków dla harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i gminy Oświęcim, a także dla kształtowania jego wizerunku nie tylko jako miasta – symbolu masowej zagłady II wojny światowej, ale również jako miejsca o bogatej wielowiekowej historii oraz wpisanej w nią tradycji zgodnej koegzystencji ludzi różnych narodowości i wyznań. Przewidziane w ramach Programu działania na rzecz poprawy warunków dojazdu, w tym dla osób niepełnosprawnych, do Oświęcimia oraz uporządkowania wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta i gminy Oświęcim, usprawnią dostępność miejsc pamięci dla osób odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau, a zarazem wpłyną na udrożnienie obszaru miejskiego, poprawę bezpieczeństwa użytkowników dróg oraz usprawnienia przemieszczania osób i towarów, wzmacniając tym samym potencjał rozwojowy i stymulując konkurencyjność Ziemi Oświęcimskiej. Dopełnieniem przedsięwzięć skoncentrowanych na obszarze miasta i gminy Oświęcim będą działania poprawiające dostępność i zagospodarowanie obiektów byłych podobozów KL Auschwitz-Birkenau w

powiecie oświęcimskim. Do rozwoju kapitału ludzkiego Ziemi Oświęcimskiej, a zarazem kształtowania nowego wizerunku miasta i gminy Oświęcim, przyczynią się ukierunkowane na rozwój funkcji edukacyjnych inwestycje służące rozszerzeniu działalności dydaktycznej i oferty edukacyjnej Małopolskiej Uczelni Państwowej im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu oraz utworzeniu zespołu szkolno-przedszkolnego w gminie Oświęcim. Postrzeganiu Oświęcimia nie tylko przez pryzmat dramatu masowej zagłady w okresie II wojny światowej, ale również w perspektywie 800-letniej historii miasta, sprzyjać będą przedsięwzięcia służące poprawie obsługi ruchu turystycznego i rewaloryzacji obiektów zabytkowych, stanowiących jego unikatowe dziedzictwo. Zamierzone w ramach Programu rozwiązanie problemów związanych z funkcjonowaniem miejsca pamięci masowej zagłady w żywym organizmie miejskim, gwarantujące mieszkańcom Oświęcimia godziwe życie w cieniu byłego obozu zagłady, zapewni pokój społeczny wokół byłego KL Auschwitz-Birkenau.

Karty zadań podstawowych

Priorytet 1

Uporządkowanie i zagospodarowanie terenów w otoczeniu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau

Zadanie 1.1.

Przebudowa drogi powiatowej nr 1877K ul. Greglów w Babicach

Prace do wykonania:

- aktualizacja dokumentacji,
- remont jezdni ok. 629 m,
- wykonanie poboczy i zjazdów,
- budowa chodnika,
- wykonanie odwodnienia drogi,
- oznakowanie poziome i pionowe.

Okres realizacji: 2021

Beneficjent: Powiat Oświęcimski

Cele zadania:

Przebudowa stanowić będzie kontynuację zrealizowanego w ramach IV i V etapu OSPR ciągu komunikacyjnego. Realizacja pozwoli na podniesienie parametrów technicznych drogi, co wpłynie na poprawę bezpieczeństwa przy korzystaniu z ruchu drogowego zarówno przez mieszkańców, jak i turystów odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Uzasadnienie:

Droga zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Inwestycja ta poprawi estetykę terenów w jego otoczeniu, zwiększy przepustowość i funkcjonalność układu komunikacyjnego, z którego korzystają turyści i mieszkańcy m.in. sołectw Brzezinka i Babice, umożliwi bezpośredni, bezpieczny i szybki dojazd z drogi krajowej 44 do miejsca historycznego, jakim jest Brama Śmierci byłego KL Birkenau. Podniesienie parametrów technicznych drogi wpłynie na poprawę bezpieczeństwa przy korzystaniu z ruchu drogowego zarówno przez mieszkańców jak i turystów odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Zadanie 1.2.

Przebudowa drogi powiatowej nr 1877K ul. Niwy, ul. Sportowa oraz ul. Ofiar Faszysmu w Brzezince

Prace do wykonania:

- wykonanie dokumentacji,
- przebudowa jezdni,
- wykonanie poboczy,
- budowa chodnika,
- wykonanie odwodnienia drogi,
- oznakowanie poziome i pionowe.

Okres realizacji: 2021–2023

Beneficjent: Powiat Oświęcimski

Cele zadania:

Realizacja pozwoli na podniesienie parametrów technicznych drogi, co wpłynie na poprawę bezpieczeństwa przy korzystaniu z ruchu drogowego zarówno przez mieszkańców, jak i turystów odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Uzasadnienie:

Droga zlokalizowana jest bezpośrednio przy Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau. Inwestycja ta poprawi estetykę terenów w jego otoczeniu, zwiększy przepustowość i funkcjonalność układu komunikacyjnego, z którego korzystają turyści i mieszkańcy m.in. sołectw Brzezinka, umożliwi bezpośredni, bezpieczny i szybki dojazd do miejsca historycznego, jakim jest Brama Śmierci byłego KL Birkenau.

Zadanie 1.3.

Przebudowa drogi powiatowej nr 1877K ul. Browarna oraz ul. Borska w Harmężach

Prace do wykonania:

- wykonanie dokumentacji,
- przebudowa jezdni,
- wykonanie poboczy,
- budowa chodnika,

- wykonanie odwodnienia drogi,
- oznakowanie poziome i pionowe.

Okres realizacji: 2024–2025

Beneficjent: Powiat Oświęcimski

Cele zadania:

Przebudowa stanowić będzie kontynuację zrealizowanego w ramach IV i V etapu OSPR ciągu komunikacyjnego. Realizacja pozwoli na podniesienie parametrów technicznych drogi, co wpłynie na poprawę bezpieczeństwa przy korzystaniu z ruchu drogowego zarówno przez mieszkańców, jak i turystów odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Uzasadnienie:

Droga zlokalizowana jest w sąsiedztwie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Inwestycja ta poprawi estetykę terenów w jego otoczeniu, zwiększy przepustowość i funkcjonalność układu komunikacyjnego, z którego korzystają turyści i mieszkańcy m.in. sołectwa Brzezinka, umożliwi bezpośredni, bezpieczny i szybki dojazd do miejsca historycznego, jakim jest Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Zadanie 1.4.

Przebudowa drogi powiatowej nr 1878K ul. Męczeństwa Narodów w Brzezince

Prace do wykonania:

- wykonanie dokumentacji,
- wykonanie nowej nawierzchni jezdni,
- wykonanie poboczy,
- oznakowanie poziome i pionowe.

Okres realizacji: 2025

Beneficjent: Powiat Oświęcimski

Cele zadania:

Realizacja pozwoli na poprawę stanu drogi powiatowej, co wpłynie na poprawę bezpieczeństwa przy korzystaniu z ruchu drogowego zarówno przez mieszkańców, jak i turystów odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Uzasadnienie:

Droga zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Inwestycja ta poprawi estetykę terenów w jego otoczeniu, zwiększy przepustowość i funkcjonalność układu komunikacyjnego, z którego korzystają turyści i mieszkańcy m.in. sołectwa Brzezinka, umożliwi bezpośredni, bezpieczny i szybki dojazd do miejsca historycznego, jakim jest Brama Śmierci byłego KL Birkenau.

Zadanie 1.5.

Zagospodarowanie terenu zielonego pomiędzy ulicami: Więźniów Oświęcimia i Obozową – etap II

Prace do wykonania:

- rozbudowa Parku "Zasole" o dodatkową powierzchnię terenu – 1,46 ha, w tym:
- chodniki, place i dojścia – 1763 m²,
- uzbrojenie terenu, w tym oświetlenie wraz z przebudową istniejących sieci,
- wyposażenie,
- mała architektura,
- zieleni.

Okres realizacji: 2021

Beneficjent: Gmina Miasto Oświęcim

Cel zadania:

Rewaloryzacja najbliższego sąsiedztwa terenów muzealnych w celu uzyskania właściwego i estetycznego wyglądu terenu zielonego, znajdującego się u zbiegu ulic: Więźniów Oświęcimia i ul. Obozową, które stanowią bezpośredni dojazd do Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau (byłego Obozu Zagłady Auschwitz I).

Uzasadnienie:

W 2016 r. Miasto zrealizowało prace związane z przekształceniem terenu zielonego w Park „Zasole” położony w dzielnicy Zasole pomiędzy ulicami powiatowymi: Więźniów Oświęcimia i Obozową. Zadanie to zostało ujęte w V Etapie OSPR 2016–2020 i wykonane w 2016 r. przy udziale środków z budżetu państwa. Teren mający dzisiaj charakter ciekawie rozwiązanego i dobrze zrealizowanego założenia parkowego jest miejscem bardzo

eksponowanym na trasie dojazdowej do byłego Obozu Auschwitz I i udaną próbą pogodzenia majestatu tragicznej historii oraz współczesnych potrzeb mieszkańców Zasola. Zrealizowana pierwsza część Parku sąsiaduje z drugim i niezagospodarowanym obszarem, mającym charakter zwykłej łąki. Obszar ten położony jest na wschód od Parku i kończy się u zbiegu ulic Obozowa i Więźniów Oświęcimia, a jednocześnie na granicy strefy ochronnej Pomnika Zagłady.

W 2017 r. została opracowana koncepcja projektowa, a następnie projekt przekształcenia tego obszaru w II część Parku "Zasole", ale o trochę odmienną formę, odpowiadającą aranżacją klimatowi i sąsiedztwu ze strefą ochronną Pomnika Zagłady (miejsce Zbiorowej Mogiły). Zwieńczeniem planowanego zagospodarowania w narożu ulic będzie miejsce i tablica poświęcone pamięci rtm. Witolda Pileckiego.

Dominować będzie nasadzona nowa zieleń wysoka i niska, miejsca wyposażone w małą architekturę, a całości dopełni funkcjonalne i dyskretne oświetlenie. Teren przeznaczony do zagospodarowania jest w całości własnością gminy i dzisiaj wykorzystywany jest przez mieszkańców Zasola zupełnie okazjonalnie jako miejsce do spacerów. Po zaaranżowaniu zgodnie z zatwierdzonym i posiadającym pozwolenie konserwatorskie oraz pozwolenie na budowę projektem, stanie się atrakcyjną ofertą dla mieszkańców i turystów oraz pielgrzymów kierujących się do byłego obozu Auschwitz I. Będzie w przyszłości dla odwiedzających Muzeum dobrym miejscem do kontemplacji po wrażeniach wyniesionych ze zwiedzania ekspozycji.

Realizacja zadania daje szansę na poprawienie estetyki oraz wyglądu terenu stanowiącego bezpośrednie przedpole Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. W bliskości z nim leży teren Pomnika Zagłady (miejsce Zbiorowej Mogiły), dlatego pomysł dalszego zagospodarowania dzisiejszych nieużytków oceniony został przez służby konserwatorskie jako wyjątkowo trafiony, odpowiadający zarówno potrzebom, jak i samemu miejscu.

Prace dokumentacyjne zostały zakończone w 2017 r. i w połowie 2018 r. uzyskano stosowne decyzje administracyjne, umożliwiające podjęcie realizacji zadania. Miasto zadeklarowało proporcjonalny do wymaganego udział finansowy w zadaniu i istnieje duża szansa na to, aby w niedługim czasie obecna formuła zagospodarowania terenu w Park "Zasole" została powiększona o nowy obszar. Zadanie jest zgodne z obowiązującym planem zagospodarowania terenu oraz z celami obecnej Strategii Rozwoju Miasta oraz będącej w opracowaniu Strategii Rozwoju Miasta Oświęcim na lata 2021–2026. Projekt zostanie

zakwalifikowany do uwzględnienia w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Oświęcim na lata 2019–2029.

Zadanie 1.6.

Budowa kanalizacji sanitarnej w Brzezince

Prace do wykonania:

- budowa odcinków sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Brzezinka w zakresie połączenia wykonanych odcinków sieci kanalizacji sanitarnej,
- odtworzenie odcinków dróg po wykonanej kanalizacji.

Okres realizacji: 2022–2023

Beneficjent: Gmina Oświęcim

Cele zadania:

Poprawa i zapewnienie warunków ekologicznych związanych z ochroną środowiska wpływających bezpośrednio na obiekty Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Brzezince w zakresie budowy kanalizacji sieci sanitarnej w miejscowości Brzezinka.

Uzasadnienie:

Inwestycja przyczyni się do uporządkowania w dużym stopniu terenów przyległych bezpośrednio do terenów Muzeum poprzez poprawę warunków sanitarno-ściekowych. Gmina Oświęcim realizuje budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Brzezinka odcinkami w ramach realizowanych zadań drogowych. Dalsza realizacja budowy sieci sanitarnej przyczyni się do podniesienia standardów mieszkaniowo bytowych zarówno dla mieszkańców Brzezinki, instytucji publicznych oraz odwiedzających turystów KL Birkenau w Brzezince. Wykonanie zadania pozwoli na podłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej Centrum Obsługi Turystów w Brzezince co poprawi obsługę turystyczną.

Realizacja zadania jest zasadna i zgodna z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego, Obszar 4. Krakowski Obszar Metropolitalny i inne subregiony, kierunek 4.5 Rozwój Małopolski Zachodniej, działanie 4.5.2 w zakresie dotyczącym wzmocnienia funkcji symbolicznych Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Zadanie 1.7.

Przebudowa ul. Zapłocie w Brzezince

Prace do wykonania:

- budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Zapłocie,
- opracowanie niezbędnej dokumentacji projektowej branży drogowej,
- przebudowa drogi na długości ok. 370 mb. od ul. Sportowej do ul. Babickiej w zakresie nawierzchni, poboczy, zjazdów i odwodnienia.

Okres realizacji: 2023

Beneficjent: Gmina Oświęcim

Cele zadania:

Zapewnienie sprawnej i kompleksowej obsługi ruchu odwiedzających Muzeum w zakresie dostępności komunikacyjnej oraz drogi wyjazdowej i ewakuacyjnej podczas odbywających się uroczystości.

Uzasadnienie:

Wykonanie zadania poprawi infrastrukturę drogową, w szczególności usprawni ruch lokalny, bezpieczeństwo mieszkańców, organizację ruchu objazdowego podczas wszelkiego rodzaju uroczystości rocznicowych odbywających się na terenie Pomnika Zagłady Auschwitz-Birkenau w Brzezince.

Realizacja zadania jest zasadna i zgodna z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego, Obszar 4. Krakowski Obszar Metropolitalny i inne subregiony, kierunek 4.5 Rozwój Małopolski Zachodniej, działanie 4.5.2 w zakresie dotyczącym wzmocnienia funkcji symbolicznych Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Zadanie 1.8.

Przebudowa ul. Załawie w Babicach

Prace do wykonania:

- opracowanie niezbędnej dokumentacji projektowej,

- przebudowa ulicy na długości ok. 1,1 km na odcinku od ul. Spacerowej do ul. Śląskiej w zakresie przebudowy infrastruktury drogowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem.

Okres realizacji: 2023–2025

Beneficjent: Gmina Oświęcim

Cele zadania:

Zapewnienie sprawnej i kompleksowej obsługi ruchu odwiedzających Muzeum w zakresie dostępności komunikacyjnej oraz drogi wyjazdowej podczas odbywających się uroczystości.

Uzasadnienie:

Droga zlokalizowana jest w sąsiedztwie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Wykonanie inwestycji poprawi estetykę terenów w jego otoczeniu, zwiększy przepustowość i funkcjonalność układu komunikacyjnego, w szczególności usprawni ruch lokalny zarówno dla turystów, jak i dla mieszkańców m. in. Brzezinki i Babic. Podniesienie parametrów technicznych drogi wpłynie na bezpieczeństwo ruchu kołowego, jak również pieszych poruszających się w kierunku Bramy Śmierci byłego KL Birkenau.

Zadanie to stanowi łącznik ze zrealizowanym przez Powiat Oświęcimski w ramach V etapu OSPR zadaniem przebudowy ul. Spacerowej w Babicach.

Realizacja zadania jest zasadna i zgodna z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego, Obszar 4. Krakowski Obszar Metropolitarny i inne subregiony, kierunek 4.5 Rozwój Małopolski Zachodniej, działanie 4.5.2 w zakresie dotyczącym wzmacniania funkcji symbolicznych Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau

Zadanie 1.9.

Utrzymanie terenów Skarbu Państwa

Prace do wykonania:

- utrzymanie porządku na terenach Skarbu Państwa położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Okres realizacji: 2021–2025

Beneficjent: Powiat Oświęcimski

Cele zadania:

Utrzymanie porządku w najbliższym sąsiedztwie terenów Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, leżących na terenach Skarbu Państwa.

Uzasadnienie:

Na sąsiadujących z Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau terenach usytuowany jest budynek dawnej kantyny KL Auschwitz, stanowiący historyczny obiekt w zasobach Skarbu Państwa. Budynek kantyny, będący jednym z największych drewnianych obiektów w Europie, jest nierozdzielnie związany z martyrologią więźniów obozu, których rękami został wzniesiony. Obiekt ten znajduje się obecnie pod opieką Fundacji Pobliskie Miejsca Pamięci. Nieopodal umiejscowiony jest budynek dawnego magazynu surowca Zakładu Polskiego Monopoli Tytoniowego, wykorzystywany w latach 1940–44 był jako magazyn żywnościowy dla obozowej załogi SS, tzw. Lagerhaus. Obecnie w obiekcie tym organizowane jest Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej.

Zadanie jest kontynuowane przez wszystkie dotychczasowe etapy OSPR (I–V). Przedmiotowe tereny Skarbu Państwa sąsiadują bezpośrednio z terenami Pomnika Zagłady, szczególnie często odwiedzanymi przez turystów i pielgrzymów. Estetyka tych miejsc stanowi element szacunku dla sąsiednich obszarów i jest „wizytówką” jego gospodarzy w ocenach i opiniach odwiedzających były KL Auschwitz-Birkenau.

Priorytet 2

Poprawa dostępności komunikacyjnej Oświęcimia dla osób odwiedzających miejsce pamięci masowej zagłady oraz społeczności lokalnych

Zadanie 2.1.

Przebudowa drogi powiatowej nr 1879K ul. Nideckiego w Oświęcimiu

Prace do wykonania:

- wykonanie dokumentacji,
- przebudowa jezdni,

- przebudowa chodnika, miejsc postojowych,
- przebudowa odwodnienia,
- oznakowanie poziome i pionowe.

Okres realizacji: 2021–2022

Beneficjent: Powiat Oświęcimski

Cel zadania:

Celem zadania jest przebudowa istniejącego układu komunikacyjnego miasta Oświęcim, która poprawi bezpieczeństwo użytkowników ruchu drogowego, zarówno mieszkańców, jak i turystów.

Uzasadnienie:

Droga powiatowa ul. Nideckiego jest łącznikiem pomiędzy DK 44, a drogą powiatową ul. Krakowską stanowiącą połączenie z nowo wybudowanym ciągiem drogowym DW933. Jej przebudowa umożliwi poprawę warunków infrastruktury komunikacyjnej oraz zwiększy bezpieczeństwo uczestników ruchu.

Zadanie 2.2.

Przebudowa drogi powiatowej nr 1888K ul. Wyspiańskiego, ul. Sobieskiego i ul. Śniadeckiego w Oświęcimiu

Prace do wykonania:

- wykonanie dokumentacji,
- przebudowa jezdni,
- przebudowa chodnika, miejsc postojowych,
- wykonanie ścieżki rowerowej,
- przebudowa odwodnienia,
- oznakowanie poziome i pionowe.

Okres realizacji: 2021

Beneficjent: Powiat Oświęcimski

Cele zadania:

Celem zadania jest kontynuacja przebudowy układu komunikacyjnego miasta Oświęcim, realizowanej dla stworzenia bezpiecznego i spełniającego aktualne wymogi techniczne układu ulic powiatowych i gminnych. Modernizacja ma poprawić dostępność do wszystkich rejonów Oświęcimia w rozumieniu dojazdu tak do miejsc historycznych, jak i ogólnie związanych z funkcjonowaniem miasta.

Uzasadnienie:

Przebudowa przyczyni się do istotnego ograniczenia problemów w zakresie ruchu drogowego i infrastruktury lokalnej. Ułatwi i poprawi dostępność komunikacyjną, zarówno dla mieszkańców, jak również przyjezdnych z obszaru powiatu, czy województwa małopolskiego. Obecny stan nie zapewnia dobrego wypełnienia tej funkcji. Budowa miejsc postojowych uporządkuje kwestię parkowania pojazdów, które realizowane w obecnym stanie rzeczy stwarza często zagrożenie bezpieczeństwa ruchu i generuje powody niezadowolenia mieszkańców. Ponadto przebudowa drogi w ww. zakresie poprawi estetykę tej części miasta Oświęcim, w której zlokalizowana jest m.in. siedziba Powiatowego Urzędu Pracy, Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu oraz Policji.

Zadanie 2.3.

Przebudowa drogi powiatowej nr 1893K ul. Wysokie Brzegi oraz nr 1894K ul. Szpitalna w Oświęcimiu

Prace do wykonania:

- wykonanie dokumentacji,
- przebudowa jezdni,
- budowa chodnika, miejsc postojowych,
- wykonanie odwodnienia drogi,
- oznakowanie poziome i pionowe.

Okres realizacji: 2022–2024

Beneficjent: Powiat Oświęcimski

Cele zadania:

Celem zadania jest kontynuacja przebudowy układu komunikacyjnego miasta Oświęcim, realizowanej dla stworzenia bezpiecznego i spełniającego aktualne wymogi techniczne układu ulic powiatowych i gminnych. Modernizacja ma poprawić dostępność do wszystkich rejonów Oświęcimia w rozumieniu dojazdu tak do miejsc historycznych, jak i ogólnie związanych z funkcjonowaniem miasta.

Uzasadnienie:

Przebudowa przyczyni się do istotnego ograniczenia problemów w zakresie ruchu drogowego i infrastruktury lokalnej. Ułatwi i poprawi dostępność komunikacyjną, zarówno dla mieszkańców, jak również przyjezdnych z obszaru powiatu, czy województwa małopolskiego. Obecny stan nie zapewnia dobrego wypełnienia tej funkcji.

Priorytet 3

Rozwój działalności edukacyjnej w mieście i gminie Oświęcim

Zadanie 3.1.

Utworzenie zespołu szkolno-przedszkolnego w Brzezince

Prace do wykonania:

- opracowanie niezbędnej dokumentacji,
- rozbudowa i termomodernizacja budynku istniejącej szkoły,
- budowa i modernizacja boisk przyszkolnych,
- budowa przedszkola wraz z utworzeniem placu zabaw oraz niezbędną infrastrukturą,
- zagospodarowanie terenu.

Okres realizacji: 2021–2024

Beneficjent: Gmina Oświęcim

Cele zadania:

1. Kultywowanie pamięci pomordowanych i ocalałych dzieci będących więźniami Auschwitz II Birkenau poprzez utrzymanie „Izby Pamięci” mieszczącej się w Szkole Podstawowej w Brzezince.

2. Stworzenie odpowiednich warunków dla przechowywania zgromadzonych zasobów oraz przyjmowania byłych więźniów i ich rodzin odwiedzających cyklicznie „Izbę Pamięci”.
3. Zapewnienie mieszkańcom godnych warunków sprzyjających do rozwoju społecznego i edukacyjnego młodego pokolenia.
4. Poprawa estetyki i wizerunku obiektów edukacyjnych służących mieszkańcom Brzezinki, a znajdujących się w bliskim sąsiedztwie terenów Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Brzezince.

Uzasadnienie:

Wykonanie zadania poprawi istniejącą infrastrukturę budowlaną dotyczącą przedszkola i szkoły podstawowej, która nosi imię „Pomnik Dzieci – Więźniów KL Auschwitz-Birkenau”. Jedyni żyjący byli więźniowie to właśnie dzieci Auschwitz, których imię nosi szkoła. Imię to jest swoistym hołdem, złożonym ofiarom hitlerowskiego obozu zagłady, a w szczególności upamiętnia 160 ocalonych dzieci będących więźniami Obozu KL Birkenau w Brzezince.

W 1968 roku uroczystego przecięcia wstęgi z okazji otwarcia szkoły dokonała Pani Lidia Boczarow Rydzikowska-Skibicka, jedna z ocalonych dziecięcych więźniarek obozu Auschwitz-Birkenau. W roku 1972 w rocznicę wyzwolenia obozu, odbyła się uroczystość przekazania sztandaru dla szkoły ufundowanego przez patrona szkoły. Należy zaznaczyć, iż patron szkoły to nie jedna osoba, ale grono ludzi, którzy cyklicznie odwiedzają szkołę. Wspomniany sztandar został przekazany przez troje ocalonych z obozu dzieci: Pana Macieja Niewiadomskiego, Panią Hannę Fotek i Panią Annę Michnik.

W 34 rocznicę wyzwolenia obozu w roku 1978 w szkole została otwarta Izba Pamięci, która obecnie nosi imię Tadeusza Sieradzkiego – również byłego dziecięcego więźnia Auschwitz. Wystawa poświęcona jest Patronowi Szkoły, tj. dzieciom będącym więźniami byłego hitlerowskiego Obozu Zagłady w Brzezince. Znajdują się tam eksponaty z życia codziennego dzieci przebywających w Obozie, tj. fotografie, ubrania, urna z prochami zamordowanych dzieci oraz ziemia pobrana spod ściany straceń i ze stosów spaleniskowych Brzezinki. Zbiory muzealne zostały zebrane od mieszkańców Brzezinki oraz Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Izba Pamięci posiada cykl rzeźb upamiętniających męczeństwo dzieci autorstwa Ferdynanda Jarochoy. Szkoła wielokrotnie gościła przedstawicieli Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych, którzy w imieniu dzieci ocalonych służą pomocą i wsparciem. Takie spotkania z byłymi

więźniami za każdym razem są dla dzieci dużym przeżyciem emocjonalnym, wychowawczym oraz edukacyjnym. Opowieści żyjących świadków to nieocenione lekcje historii z czasów II wojny światowej i życia codziennego za drutami Obozu KL Birkenau.

Szkoła w Brzezince, jak żadna z innych szkół, jest angażowana w wydarzeniach i uroczystościach związanych z holokaustem i KL Birkenau jak również tragiczną historią mieszkańców Brzezinki wysiedlonych podczas II wojny światowej. Wprowadzenie zadania obejmującego utworzenie zespołu szkolno-przedszkolnego w Brzezince jest zasadne z uwagi na poprawę estetyki i wizerunku istniejących obiektów edukacyjnych oraz stworzenia godziwych warunków służących społeczności lokalnej, w których kultywowane są historie małych bohaterów, a zarazem ofiar okrutnej niewoli zgotowanej przez nazistów w Obozie Koncentracyjnym Auschwitz II – Birkenau w Brzezince.

Zadanie to wpisuje się w służące zapewnieniu pokoju społecznego wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau działania na rzecz tworzenia warunków dla harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych wspólnot samorządowych. Poprzez poprawę warunków prowadzenia działalności oświatowej i wychowawczej wpłynie ono na rozwój funkcji edukacyjnych, a tym samym na kształtowanie nowego wizerunku miasta i gminy Oświęcim. Realizacja tego przedsięwzięcia służyć będzie zapewnieniu mieszkańcom Brzezinki godnych warunków dla rozwoju społecznego i edukacji młodego pokolenia, a jednocześnie stworzy odpowiednie warunki dla kultywowania pamięci pomordowanych i ocalałych dzieci będących więźniami b. obozu Auschwitz II – Birkenau, poprzez utrzymanie „Izby Pamięci”.

Ponadto zadanie to stanowi powiązanie z istniejącym układem komunikacyjnym zrealizowanym w poprzednich etapach OSPR – przebudowa ul. Szkolnej, ul. Sołtysów, ul. Brzozowej w Brzezince.

Realizacja zadania jest zasadna i zgodna z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego, Obszar 4. Krakowski Obszar Metropolitarny i inne subregiony, kierunek 4.5 Rozwój Małopolski Zachodniej, działanie 4.5.2 w zakresie dotyczącym wzmocnienia funkcji symbolicznych Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Priorytet 4

Poprawa atrakcyjności turystycznej Oświęcimia poprzez renowację obiektów i infrastruktury o charakterze zabytkowym

Zadanie 4.1.

Przebudowa ul. Chopina

Prace do wykonania:

- przebudowa jezdni – ok. 520 mb.,
- przebudowa chodników – ok. 1300 m²,
- przebudowa miejsc postojowych – ok. 850 m²,
- przebudowa sieci uzbrojenia terenu,
- mała architektura i zieleń.

Okres realizacji: 2025

Beneficjent: Gmina Miasto Oświęcim

Cel zadania:

Uzyskanie prawidłowego stanu technicznego tras komunikacyjnych, udostępnianych dla osób zwiedzających obszar Starego Miasta oraz służących mieszkańcom w korzystaniu z obiektów użyteczności publicznej.

Uzasadnienie:

Wymieniona ulica jest drogą miejską i elementem historycznego układu drogowego starego Oświęcimia oraz stanowi jego uzupełnienie w komunikacji dla obszaru strefy konserwatorskiej w układzie urbanistycznym Starego Miasta, wpisanym do rejestru zabytków. W swoim przebiegu łączy się z ul. Jarosława Dąbrowskiego (droga powiatowa) oraz z ul. M. Kownackiej. Stan techniczny ul. Chopina, po licznych doraźnych działaniach naprawczych oraz przebudowach uzbrojenia podziemnego jest zły i wymaga podjęcia pilnych działań remontowych. Ulica Chopina pełni bardzo ważną rolę łącznika komunikacyjnego dla dzielnicy Stare Miasto "Północ" i dojazdu do obiektów użyteczności publicznej (ZUS, KRUS, Przychodnia Zdrowia Nr 1). Ważną rzeczą jest zatem, aby stan drogi nie odbiegał od standardów innych ulic, objętych do tej pory lub obejmowanych modernizacją na terenie Starego Miasta w ramach kolejnych etapów OSPR. Dlatego planuje się ingerencję nie tylko

w nawierzchnię jezdni, ale także w zakresie chodników, parkingów i miejsc postojowych, oświetlenia oraz małej architektury. Planuje się uzyskać poziom techniczny łączący charakterystykę drogi dojazdowej z jednoczesnym zachowaniem pewnych elementów śródmiejskich.

Miasto zadeklarowało proporcjonalny do wymaganego udział finansowy w zadaniu oraz opracowanie dokumentacji projektowej i uzyskanie odpowiednich decyzji administracyjnych umożliwiających jej zrealizowanie. Prace przygotowawcze będą wykonane ze stosownym wyprzedzeniem tak, aby zadanie mogło zostać wykonane w zaplanowanym terminie. Zadanie jest zgodne z obowiązującym planem zagospodarowania terenu oraz z celami obecnej Strategii Rozwoju Miasta oraz będącej w opracowaniu Strategii Rozwoju Miasta Oświęcim na lata 2021–2026. Projekt zostanie zakwalifikowany do uwzględnienia w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Oświęcim na lata 2019–2029.

Zadanie 4.2.

Zagospodarowanie terenu pomiędzy ul. Berka Joselewicza i ul. Bulwary wraz z budową parkingu podziemnego

Prace do wykonania:

- budowa dróg, chodników o powierzchni ok. 700 m²,
- budowa placu wielofunkcyjnego o powierzchni ok. 2000 m²,
- budowa garażu podziemnego o pow. użytkowej ok. 4000 m² wraz z zapleczem,
- budowa punktu informacyjnego o pow. użytkowej ok. 30 m²,
- budowa tarasów, schodów, pochylni oraz obiektów małej architektury,
- nasadzenia zieleni,
- przebudowa istniejącej infrastruktury technicznej.

Okres realizacji: 2022–2024

Beneficjent: Gmina Miasto Oświęcim

Cel zadania:

Zagospodarowanie nieużytków i przekształcenie w strefę wypoczynku i rekreacji biernej terenu położonego w ścisłym centrum Starego Miasta, udostępnienie nowej oferty dla osób zwiedzających jego obszar oraz zapewnienie mieszkańcom możliwości korzystania z obiektów użyteczności publicznej. Stworzenie warunków komunikacyjnych dla docelowego

wyprowadzenia ruchu samochodowego z Rynku Głównego poprzez wybudowanie parkingu podziemnego.

Uzasadnienie:

Pomiędzy ul. Berka Joselewicza i ul. Bulwary w bezpośrednim sąsiedztwie ścisłego centrum Starego Miasta znajduje się teren po dawnej bazie Zakładu Usług Komunalnych. Zakład ten kilka lat temu został przeniesiony w inne miejsce Oświęcimia, a obiekty przemysłowe które po nim pozostały zostały wyburzone. Jedyne obiekty prywatne (budynek) na tym terenie zostały przez Miasto wykupione razem z działką i rozebrane. Cały uwolniony w ten sposób teren, który sąsiaduje z rzeką Sołą uporządkowano i obsiano trawą. Jest to miejsce, które idealnie nadaje się do wkomponowania parkingu podziemnego, ponieważ pomiędzy ul. Bulwary, a ul. Berka Joselewicza istnieje duża różnica wysokości terenu i naturalna skarpa, która pozwala w pewnym stopniu na zamaskowanie budowli w otoczeniu.

Zadane projektantom pytanie w tej sprawie znalazło pozytywną opinię i powstała koncepcja, a następnie projekt wykonania inwestycji łączącej funkcje komunikacyjne z ofertą rekreacyjną. Udało się stworzyć rozwiązanie, w którym obiekt parkingowy został zaprojektowany jako budowla podziemna, a na niej tarasy z bogatą formułą zieleni, ścieżek i elementów małej architektury. Całości dopełnia dobrze rozwiązane oświetlenie. Sam obiekt parkingowy ma mieć 2 kondygnacje i z założenia pomieścić do 150 pojazdów. Komunikację pionową zapewnia klatka schodowa z windą dla niepełnosprawnych. W obiekt wpisany został również punkt informacyjny, zaplecze sanitarne i niewielka część usługowa. Lokalizacja parkingu w tym miejscu daje dodatkowy atut do tego, aby w przyszłości całkowicie wyprowadzić ruch samochodowy z Rynku Głównego, który to postulat pojawia się już od dłuższego czasu w powszechnych dyskusjach nad uspokojeniem ruchu w centrum zabytkowym Oświęcimia.

Wojewódzki Konserwator Zabytków przed wydaniem opinii na temat proponowanych rozwiązań, nałożył na Miasto obowiązek przeprowadzenia wyprzedzających badań archeologicznych, które zostały przeprowadzone w 2015 r. Ich wynik pozwolił na wydanie pozytywnej decyzji przez WKZ, co otworzyło drogę do dalszych prac projektowych. Ich zwieńczeniem było opracowanie dokumentacji technicznej i uzyskanie przez Beneficjenta w kolejnym kroku decyzji o pozwoleniu na budowę. Zadanie jest zgodne z obowiązującym planem zagospodarowania terenu oraz z celami obecnej Strategii Rozwoju Miasta oraz będącej w opracowaniu Strategii Rozwoju Miasta Oświęcim na lata 2021–2026. Projekt zostanie

zakwalifikowany do uwzględnienia w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Oświęcim na lata 2019–2029.

Priorytet 5

Poprawa dostępności i zagospodarowanie otoczenia obiektów byłych podobozów KL Auschwitz-Birkenau w powiecie oświęcimskim

Zadanie 5.1.

Rewitalizacja Parku Miejskiego przy ul. Dworcowej w Brzeszczach

Prace do wykonania:

w 2021 r.:

- wykonanie prac rozbiórkowych oraz wyburzeniowych i utylizacyjnych, wycinki zieleni kolidującej z inwestycją,
- przebudowa kanalizacji, wykonanie drenażu obszaru objętego inwestycją,
- wykonanie przyłączy elektrycznych, oświetlenia i monitoringu,
- budowa miejsca rekreacji (boisko, plac zabaw),
- wykonanie nawierzchni asfaltowych oraz z kostki brukowej,

w 2022 r.:

- wykonanie miejsc rekreacji (street workout, skatepark, dog park),
- montaż małej architektury (ławeczki, pergole),
- remont muszli koncertowej,
- budowa toalet,
- budowa obiektu gastronomicznego,
- zieleni, wykonanie nasadzeń.

Okres realizacji: 2021–2022

Beneficjent: Gmina Brzeszcze

Cele zadania:

1. Ochrona, ekspozycja, udostępnienie i upamiętnienie historycznych miejsc i obiektów związanych z faktografią byłego podobozu KL Auschwitz – Jawischowitz.

2. Rewaloryzacja najbliższego sąsiedztwa terenów podobożu w celu uzyskania właściwego i estetycznego wyglądu terenu zielonego.
3. Stworzenie warunków do ochrony lokalnych wartości kulturowych i zapewnienie warunków obsługi ruchu turystycznego oraz zagospodarowania miejsca rekreacji i odpoczynku mieszkańców, znajdującego się na terenie parku miejskiego, na obszarze którego znajduje się Miejsce Pamięci – Podobóz Jawischowitz.

Uzasadnienie:

Zadanie jest kontynuacją realizowanego w V etapie zadania „Przebudowa ul. Lisowce i ul. Obozowej w Brzeszczach wraz z budową chodnika i ścieżki rowerowej” oraz zadania „Budowa ścieżki rowerowej związanej z miejscami pamięci KL Auschwitz-Birkenau” ulice Lisowce oraz Obozowa to drogi stanowiące bezpośredni dojazd do Parku Miejskiego w Brzeszczach, gdzie usytuowana jest zabytkowa łaźnia oraz pomnik ku czci ofiar podobożu „Jawischowitz”, upamiętniające istnienie w tym miejscu Podobożu Jawischowitz. Ponadto stanowi kontynuację zadania pn. „Budowa ścieżki rowerowej związanej z miejscami pamięci KL Auschwitz-Birkenau”. Ścieżka rowerowa prowadzi m.in. do Parku Miejskiego w Brzeszczach.

Część parku została poddana rewitalizacji w latach 2012–2013. Druga część, planowana do rewitalizacji w ramach przedmiotowego zadania, umożliwi poprawę estetyki otoczenia, co stanowi element szacunku dla sąsiednich terenów byłego podobożu oraz jest wizytówką miasta w oczach turystów i pielgrzymów. Poprawi się dostęp do zaplecza obsługi turystów poprzez budowę toalet; budowę miejsc odpoczynku (mała architektura: ławki, pergole, tablice) umożliwiających prowadzenie w terenie spotkań i/lub lekcji historycznych; zagospodarowanie terenów zielonych; utworzenie zaplecza z przeznaczeniem na prowadzenie całorocznego obiektu gastronomicznego, w miejscu obecnego sezonowego ogródka kawiarnianego.

Zadanie 5.2.

Zagospodarowanie dwóch stawów w Chelmku oraz ich otoczenia w zakresie budowy miejsca pamięci, ścieżek rowerowych oraz oświetlenia

Prace do wykonania:

- opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem niezbędnych pozwoleń,

- budowa ścieżek rowerowych wraz z oświetleniem,
- budowa drogi dojazdowej, miejsc postojowych i chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- przebudowa placu wraz z wykonaniem miejsca upamiętnienia,
- budowa budynku z miejscem informacji o historii stawów i zapleczem sanitarno-gastronomicznym.

Okres realizacji: 2021–2023

Beneficjent: Gmina Chełmek

Cele zadania:

1. Budowa oraz przebudowa infrastruktury drogowej oraz zagospodarowania terenu kompleksu „Stawy” w Chełmku, który był powiązany z zagładą więźniów KL Auschwitz podczas II Wojny Światowej.
2. Zapewnienie dostępności komunikacyjnej oraz bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, zarówno kołowego, jak też pieszego do kompleksu stawów.
3. Zachowanie oraz podtrzymanie pamięci o miejscach zagłady, związanych z okresem holokaustu oraz działaniem Obozu Zagłady Auschwitz.
4. Dbanie o historię Gminy Chełmek, przekazywanie jej kolejnym pokoleniom oraz stworzenie warunków do ochrony lokalnych wartości historycznych.

Uzasadnienie:

Obszar miejscowości Chełmek w trakcie II Wojny Światowej w prawie 80% był strefą o znaczeniu militarnym. Istniejąca tu od lat 30-tych XX w. Fabryka Obuwia Firmy Bata posiadała ogromne znaczenie strategiczne. Chełmek wraz z sąsiednimi miejscowościami leżał na terenie pierścienia obronnego, zbudowanego przez Niemców, w celu obrony obozu KL Auschwitz, a przede wszystkim Zakładów Chemicznych IG Farben w Oświęcimiu. Z badań naukowych, literatury oraz relacji świadków wynika, że w 1942 roku na terenie Chełmka, powstał podobóz KL Auschwitz „Aussenkommando Chelmek”. Trafiło do niego ok. 150 więźniów, głównie Żydów z terenu Belgii i Holandii. Takich podobozów pracy KL Auschwitz powstało na terenie Śląska i Małopolski ok. 40. Warunki panujące w Chełmku należały do jednych z najgorszych, o czym świadczy fakt, że żaden z więźniów nie przeżył.

Głównym celem niewolniczej pracy było oczyszczanie kompleksu stawów, praca w fabryce obuwia, praca w kamieniołomie przy wydobyciu i wypale wapienia oraz szereg prac

interwencyjnych na terenie. Praca przy oczyszczaniu i zagospodarowaniu stawów miała ogromne znaczenie dla funkcjonowania fabryki. Zastosowaniem zbiorników było dostarczanie odpowiedniej ilości wody, potrzebnej do produkcji i działania fabryki. Bardzo trudne warunki terenowe (praca w bagnie i wodzie), bestialskie traktowanie przez nadzorców i strażników oraz niskie temperatury sprawiły, że obecny kompleks jest wielkim miejscem kaźni. Pamięć o tragedii i jej ofiarach jest naszym obowiązkiem, a przedstawiane fakty są niepodważalne i stanowią świadectwo dla przyszłych pokoleń. Według ustaleń naukowców z obecnego Muzeum Auschwitz-Birkenau w tym miejscu śmierć mogło ponieść ponad 400 więźniów.

Wykonanie zadania poprawi infrastrukturę drogową oraz istniejącą infrastrukturę zagospodarowania terenu kompleksu stawów w Chełmku, gdzie pracowali więźniowie pobliskiego KL Auschwitz. Powstanie także miejsce pamięci i obsługi turystycznej oraz ścieżka edukacyjna z tablicami informującymi o wydarzeniach i historii z okresu II Wojny Światowej. Dzięki temu projektowi usprawnieniu ulegnie lokalny ruch drogowy oraz ruch osobowy w tym miejscu. Poprawie ulegnie również bezpieczeństwo uczestników ruchu.

Chcemy, by w przyszłości to miejsce stało się współczesnym otwartym pomnikiem, łączącym potoczne życie, sport, rekreację z pamięcią, zadumą i jednocześnie wielką nadzieją na pokój.

Realizacja inwestycji wpisuje się w Strategię Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020, Obszar 4. Krakowski Obszar Metropolitalny i inne subregiony, kierunek 4.5. Rozwój Małopolski Zachodniej, działanie 4.5.2. w zakresie dotyczącym wzmocnienia funkcji symbolicznych Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Zadanie 5.3.

„Najodważniejszy z odważnych” – budowa wieży widokowej imienia rotmistrza Witolda Pileckiego, jako miejsca pamięci wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą na wzgórzu Skala

Prace do wykonania:

- opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem niezbędnych pozwoleń,
- budowa wieży widokowej wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego i oświetleniem,

- przebudowa dróg dojazdowych w obrębie wzgórza Skała, w szczególności ul. Na Skałce, ul. Słowackiego i ul. Bolesława Krzywoustego,
- wykonanie ekspozycji upamiętniającej więźniów podobozu, w szczególności obrazującej trasę ucieczki Witolda Pileckiego z obozu Auschwitz.

Okres realizacji: 2022–2024

Beneficjent: Gmina Chełmek

Cele zadania:

1. Budowa wieży widokowej wraz z zagospodarowaniem sąsiadującego terenu oraz przebudowa infrastruktury drogowej w obrębie wzgórza Skała, które było miejscem związanym z zagładą więźniów KL Auchwitz podczas II Wojny Światowej.
2. Zapewnienie dostępności komunikacyjnej oraz bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, zarówno kołowego jak też pieszego w rejonie wzgórza Skała.
3. Zachowanie oraz podtrzymanie pamięci o miejscach zagłady, związanych z okresem Holocaustu oraz działaniem Obozu Zagłady Auschwitz.
4. Dbanie o historię Gminy Chełmek, przekazywanie jej kolejnym pokoleniom oraz stworzenie warunków do ochrony lokalnych wartości historycznych.

Uzasadnienie:

Obszar miejscowości Chełmek w trakcie II Wojny Światowej w prawie 80% był strefą o znaczeniu militarnym. Istniejąca tu od lat 30-tych XX w. Fabryka Obuwia Firmy BATA posiadała ogromne znaczenie strategiczne. Chełmek wraz z sąsiednimi miejscowościami leżał na terenie pierścienia obronnego, zbudowanego przez Niemców, w celu obrony obozu KL Auschwitz, a przede wszystkim Zakładów Chemicznych IG Farben w Oświęcimiu. Z badań naukowych, literatury oraz relacji świadków wynika, że w 1942 roku na terenie Chełmka, powstał podobóz KL Auschwitz „Aussenkommando Chelmek”. Trafiało do niego ok. 150 więźniów, głównie Żydów z terenu Belgii i Holandii. Takich podobozów pracy KL Auschwitz powstało na terenie Śląska i Małopolski ok. 40.

Dominujące w chełmeckim krajobrazie wzgórze Skała (295 m n.p.m.) wznosi się na równoleżnikowym paśmie wzgórz ciągnących się wzdłuż doliny Wisły. Z wierzchołka Skały roztacza się widok na pasma Karpat, Kotlinę Oświęcimską i Wyżynę Śląsko – Krakowską. To niezwykle miejsce pod względem przyrodniczym, historycznym i kulturowym, miało również związek z działalnością "Aussenkommando Chelmek". Według relacji żyjących

świadków, między innymi inż. Romana Witkowskiego, więźniowie wykonywali niewolniczą pracę w usytuowanym na zboczu kamieniołomie dolomitu. Pracowali również przy wypalaniu wapna w nieistniejących już piecach wapienniczych. W okresie przedwojennym i w czasie okupacji hitlerowskiej u podnóża Skały funkcjonował prywatny zakład betoniarski rodziny Szymutków. Okupanci zlecieli rzemieślnikom z Chełmka wykonać kilkadziesiąt żelbetowych schronów obserwacyjnych typu „Luftschutz-Splitterschutzzelle”. Do specjalistycznych prac betoniarskich zostali również skierowani więźniowie z podobozu. Według relacji Stanisława Szymutki do niewolniczej pracy został również "oddelegowany" brat właściciela betoniarni, przebywający w obozie w Auschwitz. Według znajdującego się w zbiorach MOKSiR planu sytuacyjnego, na terenie fabryki obuwia oraz zamieszkałej przez Niemców fabrycznej kolonii, dzielnic Nowopole i Paprotnik, takich budowli zainstalowano ok. pięćdziesięciu. W okresie powojennym schrony były wyburzane, co wymagało ogromnych nakładów sił i środków. Ostatnie osiem obiektów zostało wywiezionych do lasu Kamionka. Swoiste cmentarzysko stanowi obecnie plenerową ekspozycję militarnych obiektów z okresu II wojny światowej. W pobliżu wzgórza przebiegał szlak ucieczek więźniów z Auschwitz-Birkenau, w tym rotmistrza Witolda Pileckiego i innych więźniów, którym udało się zbiec. Walory przyrodnicze, geograficzne oraz historyczne skłaniają nas do utworzenia nowoczesnego punktu multimedialnego, obserwacyjnego i informacyjnego. Przyszły użytkownik z widokowej platformy może w naoczny sposób prześledzić trasę bohaterskiej ucieczki rotmistrza Witolda Pileckiego. Poprzez powstanie wieży widokowej i wyposażenie jej w urządzenia audio-wizualne, użytkownicy będą mogli poznać fragment z życia tak ważnej dla historii naszego kraju postaci, jaką był niewątpliwie rotmistrz Pilecki. Doskonałym uzupełnieniem poznawania jego biografii, będą umiejscowione na obszarze zagospodarowywanego terenu, wolnostojące tablice zawierające archiwalne zdjęcia i/lub filmy z jego życia, z opisami najważniejszych momentów i osiągnięć.

Ponadto z wieży będzie można zobaczyć panoramę Chełmka wraz z miejscami, w których podczas II Wojny Światowej pracowali więźniowie Auschwitz – kompleks stawów, była Fabrykę Bata, miejsce podobozu w dzielnicy Paprotnik. Elektroniczne i multimedialne środki przekazu mogą być świetną formą eksponowania wiedzy, dokumentów, fotografii, filmów związanych z tematyką projektu. Takie połączenie bezpośrednich doznań i środków technicznych może przynieść świetne efekty poznawcze, edukacyjne oraz stać się atrakcją turystyczną.

Zadanie przyczyni się również do poprawy stanu istniejącej infrastruktury drogowej oraz małej architektury, co podniesie komfort życia i funkcjonowania mieszkańców gminy Chełmek.

Realizacja inwestycji wpisuje się w Strategię Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020, Obszar 4. Krakowski Obszar Metropolitarny i inne subregiony, kierunek 4.5. Rozwój Małopolski Zachodniej, działanie 4.5.2. w zakresie dotyczącym wzmocnienia funkcji symbolicznych Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Zadanie 5.4.

Modernizacja ulicy Ofiar Faszyzmu w Chełmku stanowiącej bezpośredni dojazd do miejsca pamięci wraz z zagospodarowaniem terenu miejsca pamięci po byłym podoboziu KL Auschwitz

Prace do wykonania:

- opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem niezbędnych pozwoleń,
- zagospodarowanie terenu wraz z budową pamiątkowego obelisku oraz wykonanie ścieżki edukacyjnej, upamiętniających istnienie w Chełmku podoboziu KL Auchwitz,
- przebudowa jezdni na długości 230 m wraz z budową chodnika,
- przebudowa odwodnienia, w tym budowa kanalizacji deszczowej,
- przebudowa skrzyżowań z drogami podporządkowanymi.

Okres realizacji: 2024–2025

Beneficjent: Gmina Chełmek

Cele zadania:

1. Zapewnienie dostępności komunikacyjnej oraz bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, zarówno kołowego, jak też pieszego osób odwiedzających miejsce historyczne – pomnik "Ofiar Faszyzmu" w Chełmku.
2. Zagospodarowanie terenu byłego podoboziu KL Auschwitz (wraz z powstaniem pamiątkowego obelisku i ścieżki edukacyjnej), który działał podczas II Wojny Światowej na terenie Chełmka, w dzielnicy Paprotnik.

3. Poprawa estetyki miejsca pamięci, związanego z działaniem Obozu Zagłady Auschwitz.
4. Zachowanie oraz podtrzymanie pamięci o miejscach zagłady, związanych z okresem holokaustu oraz działaniem Obozu Zagłady Auschwitz.
5. Dbanie o historię Gminy Chełmek, przekazywanie jej kolejnym pokoleniom oraz stworzenie warunków do ochrony lokalnych wartości historycznych.

Uzasadnienie:

Obszar miejscowości Chełmek w trakcie II Wojny Światowej w prawie 80% był strefą o znaczeniu militarnym. Istniejąca tu od lat 30-tych XX w. Fabryka Obuwia Firmy Bata posiadała ogromne znaczenie strategiczne. Chełmek wraz z sąsiednimi miejscowościami leżał na terenie pierścienia obronnego, zbudowanego przez Niemców, w celu obrony obozu KL Auschwitz, a przede wszystkim Zakładów Chemicznych IG Farben w Oświęcimiu. Z badań naukowych, literatury oraz relacji świadków wynika, że w 1942 roku na terenie Chełmka, na terenie zwanym Paprotnik, powstał podobóz KL Auschwitz „Aussenkommando Chelmek”. Trafiło do niego ok. 150 więźniów, głównie Żydów z terenu Belgii i Holandii. Takich podobozów pracy KL Auschwitz powstało na terenie Śląska i Małopolski ok. 40.

Na wschód od przystanku kolejowego Chełmek (w odległości ok. 700 m w linii prostej), na terenie zwanym Paprotnik, znajdowała się szopa, która była prawdopodobnie parowozownią lokomotywy kolejki wąskotorowej, łączącej fabrykę „Bata” w Chełmku z kamieniołomem „Jazdówka”, będącą własnością tejże fabryki. Tę właśnie szopę – parowozownię przeznaczono na pomieszczenia dla więźniów. Pośród około 150 z nich byli głównie Żydzi z transportów przybyłych wczesną jesienią z Francji, Belgii i Holandii. Na zlecenie Joachima Schulz Bundte, komisarycznego zarządcy miejscowego zakładu firmy obuwniczej „Bata”, mieli oni czyścić stawy, z których pobierano wodę na potrzeby fabryki. Głód, ciężka praca oraz brutalne traktowanie przez esesmanów sprawiły, iż w trakcie dwóch miesięcy w podobozie zginęło 47 więźniów, zaś 64 w stanie ciężkim odwieziono do obozowego szpitala. Więźniów chorych i zmarłych wywożono do obozu w Oświęcimiu i stamtąd przywożono nowych, zdolnych do pracy, którymi uzupełniano stan komanda. W grudniu 1942 r. ostatnich 34 więźniów przeniesiono do Auschwitz I. W ciągu miesiąca zmarło ich co najmniej 28, co oznacza, że zginęli niemal wszyscy więźniowie tego podobozu. Według nieoficjalnych danych w podobozie w Chełmku, w wyniku morderczej pracy mogło zginąć nawet blisko 400 więźniów. W dniu 5 października 1969 r. odsłonięto wzniesiony przez mieszkańców pomnik,

upamiętniający ofiary „podobożu Chełmek”. Betonowa surowa płyta z wizerunkami ludzkich twarzy wyrażających cierpienie, została usytuowana na obrzeżach miasta w dzielnicy Paprotnik. U podnóża pomnika na kamiennych płytach widnieją nazwiska zamordowanych i zaginionych w latach 1939–1945 mieszkańców Chełmka.

Wykonanie zadania poprawi w znacznym stopniu infrastrukturę drogową, zapewni dostępność komunikacyjną oraz bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego, w szczególności usprawni ruch odwiedzających miejsce historyczne – pomnik „Ofiar Faszyzmu” w Chełmku. Wykonanie zadania przyczyni się także do poprawy estetyki miejsca pamięci oraz pozwoli, aby odwiedzający je ludzie mogli w spokoju i ciszy uczcić miejsce tragicznych wydarzeń okresu II Wojny Światowej.

Realizacja inwestycji wpisuje się w Strategię Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020, Obszar 4. Krakowski Obszar Metropolitarny i inne subregiony, kierunek 4.5. Rozwój Małopolski Zachodniej, działanie 4.5.2. w zakresie dotyczącym wzmocnienia funkcji symbolicznych Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Karty zadań rezerwowych

Priorytet 2

Poprawa dostępności komunikacyjnej Oświęcimia dla osób odwiedzających miejsce pamięci masowej zagłady oraz społeczności lokalnych

Zadanie 2.4.

Przebudowa drogi powiatowej nr 1879K ul. Grunwaldzka w Babicach

Prace do wykonania:

- wykonanie dokumentacji,
- przebudowa jezdni, poboczy,
- przebudowa chodnika,
- wykonanie odwodnienia drogi,
- oznakowanie poziome i pionowe.

Beneficjent: Powiat Oświęcimski

Cel zadania:

Celem zadania jest przebudowa istniejącego układu komunikacyjnego, która poprawi bezpieczeństwo użytkowników ruchu drogowego, zarówno mieszkańców, jak i turystów.

Uzasadnienie:

Droga powiatowa ul. Grunwaldzka jest łącznikiem pomiędzy DK 44, a drogą powiatową ul. Krakowska. Jej przebudowa umożliwi poprawę warunków infrastruktury komunikacyjnej, zwiększy bezpieczeństwo uczestników ruchu.

Zadanie 2.5.

Przebudowa ul. Koszykowej

Prace do wykonania:

- przebudowa jezdni – łącznie ok. 760 mb.,
- budowa chodników – ok. 1100 m²,
- budowa sieci kanalizacji deszczowej i odwodnienia,
- przebudowa oświetlenia,
- przebudowa sieci uzbrojenia terenu,

– zieleń.

Beneficjent: Gmina Miasto Oświęcim

Cel zadania:

Poprawa dostępności komunikacyjnej Oświęcimia dla pielgrzymów i turystów oraz osób dojeżdżających do pracy, korzystających z usług i inwestorów.

Uzasadnienie:

Ulica Koszykowa jest drogą publiczną gminną, pełniącą obecnie funkcję drogi lokalnej. W związku z wybudowaną północną obwodnicą Oświęcimia (DWR), ulica Koszykowa stała się ważnym i pierwszym na wjeździe do Oświęcimia po przekroczeniu Wisły, łącznikiem drogowym ze wschodnią częścią miasta i dzielnicą Dwory. W chwili obecnej stan ulicy Koszykowej nie pozwala na dopuszczenie wzmożonego ruchu, który pojawił się w tej części miasta po wybudowaniu obwodnicy, zatem konieczne jest jej przebudowanie i dostosowanie do współczesnych i odpowiadających normom standardów. Gmina Miasto Oświęcim już w obecnej chwili podjęła działania związane z przygotowaniem zadania do realizacji i przeznaczyła na to własne środki. Została wykonana dokumentacja techniczna i uzyskano stosowne decyzje administracyjne.

Rozbudowa układu komunikacyjnego Oświęcimia i otwarcie miasta w kierunku autostrady A-4 oraz perspektywnie w kierunku drogi ekspresowej S-1 jest najważniejszym priorytetem dla władz lokalnych w perspektywie najbliższych lat, stąd w ostatnim czasie podejmowanych jest wiele inicjatyw zmierzających do urzeczywistnienia tych planów. Dlatego w latach 2018–2019 poddana została przebudowie ulica Wysokie Brzegi (V Etap OSPR), która stała się ważnym dla kierowców elementem układu komunikacyjnego miasta, pozwalającym na stosunkowo mało kolizyjne wydostanie się z niego na kierunek Chrzanów i Kraków, w tym do autostrady A-4. Podobną rolę spełnia ul. Koszykowa, która łączy się z północną obwodnicą miasta i ul. Wysokie Brzegi na rondzie im. Hallera.

Miasto zadeklarowało wymagany udział finansowy w zadaniu umożliwiającym zrealizowanie inwestycji. Zadanie jest zgodne z obowiązującym planem zagospodarowania terenu oraz z celami obecnej Strategii Rozwoju Miasta oraz będącej w opracowaniu Strategii Rozwoju Miasta Oświęcim na lata 2021–2026. Projekt zostanie zakwalifikowany do uwzględnienia w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Oświęcim.

Zadanie 2.6.

Przebudowa skrzyżowania DW 933 z ul. Słowiańską i ul. Przemysławą w m. Rajsko

Prace do wykonania:

- aktualizacja dokumentacji,
- budowa ronda wraz z pozostałą infrastrukturą drogową.

Beneficjent: Gmina Oświęcim

Cel zadania:

Poprawa i zapewnienie warunków bezpieczeństwa ruchu drogowego, a zwłaszcza pieszych uczestników ruchu.

Uzasadnienie:

Inwestycja przyczyni się do uporządkowania infrastruktury drogowej oraz do poprawy warunków bezpieczeństwa ruchu drogowego dla wszystkich jego użytkowników. Z uwagi na duże natężenie ruchu w ciągu drogi wojewódzkiej nr 933, piesi, a w szczególności dzieci przekraczające obecnie ul. Pszczyńską, mają utrudnione warunki przekroczenia jezdni. Bardzo duże utrudnienia włączenia się do ruchu mają również kierowcy włączający się do ruchu z wlotów ulic podporządkowanych z powodu ograniczonej widoczności spowodowanej zwartą zabudową. Przedmiotowa ulica stanowi jeden z głównych dojazdów do Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu.

Realizacja zadania jest zasadna i zgodna z zapisami SRWM, Obszar 4. Krakowski Obszar Metropolitalny i inne subregiony, kierunek 4.5 Rozwój Małopolski Zachodniej, działanie 4.5.2 w zakresie dotyczącym wzmacniania funkcji symbolicznych Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau

Priorytet 3

Rozwój działalności edukacyjnej w mieście i gminie Oświęcim

Zadanie 3.2.

Zagospodarowanie terenu przy Centrum Edukacyjno-Sportowym w Oświęcimiu

Prace do wykonania:

- aktualizacja dokumentacji,
- roboty budowlane (architektura, drogi, place, chodniki),
- kanalizacja deszczowa,
- oświetlenie terenu.

Beneficjent: Powiat Oświęcimski

Cel zadania:

Zagospodarowanie terenu przy realizowanej w poprzednich etapach OSPR budowie Centrum Edukacyjno-Sportowym w Oświęcimiu.

Uzasadnienie:

W ramach poprzednich etapów OSPR wykonane zostały prace budowlane obejmujące budynek Centrum Edukacyjno-Sportowego. Zagospodarowanie terenu pozwoli na pełne sfinalizowanie wszystkich prac związanych z Budową Centrum Edukacyjno-Sportowego. Ogrodzenie terenu wraz z jego oświetleniem umożliwi bezpieczne korzystanie z nowo powstałej infrastruktury, która stanowić będzie nowoczesną ofertę sportowo-rekreacyjno-edukacyjną dedykowaną studentom, turystom odwiedzającym Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau i mieszkańcom ziemi oświęcimskiej.

Zadanie 3.3.

Wyposażenie historycznego budynku byłego obiektu magazynowego Zakładów Przemysłu Tytoniowego wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby Małopolskiej Uczelni Państwowej im. rtm. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu

Prace do wykonania:

Wykonanie inwestycji ma na celu wyposażenie historycznego budynku byłego obiektu magazynowego Zakładów Przemysłu Tytoniowego wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby Małopolskiej Uczelni Państwowej im. rtm. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu. Prace mają na celu wyposażenie zmodernizowanego budynku w niezbędne meble, sprzęt komputerowy i multimedialny do prowadzenia zajęć dydaktyczno-laboratoryjnych oraz jego wykorzystania na cele administracyjne. Zagospodarowanie terenu będzie obejmowało przygotowanie otoczenia budynku pod budowę ciągów komunikacyjnych oraz parkingów.

Zagospodarowanie terenu obejmuje również modernizację i konserwację zabytkowej rampy kolejowej.

Modernizacja i remont historycznego budynku byłego obiektu magazynowego Zakładów Przemysłu Tytoniowego zlokalizowanego w Oświęcimiu przy ul. Kolbego 8 rozpoczął się w 2018 roku. Do roku 2021 planowane jest zakończenie prac mających na celu oddanie budynku w stanie surowym zamkniętym. W latach 2021–2022 Uczelnia chciałaby, przy zaangażowaniu środków finansowych z OSPR, przeprowadzić dostawę i montaż niezbędnego wyposażenia meblowego, wraz ze sprzętem komputerowym i multimedialnym.

Ostatnim elementem będzie zagospodarowanie terenu wokół historycznego budynku, które będzie obejmowało:

- roboty ziemne w podłożu pod rampą kolejową,
- roboty remontowe i modernizacyjne,
- konserwację istniejących elementów zabytkowych.

Beneficjent: Małopolska Uczelnia Państwowa im. rtm. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu

Cele zadania:

Celem zadania jest przystosowanie i użytkowanie historycznego budynku byłego obiektu magazynowego Zakładów Przemysłu Tytoniowego zlokalizowanego w Oświęcimiu przy ul. Kolbego 8 na budynek dydaktyczny o powierzchni użytkowej 7858 m² wraz z niezbędnym wyposażeniem oraz zagospodarowanym estetycznie terenem. Jest to szczególnie ważne, ponieważ budynek jest zlokalizowany w otoczeniu byłego Obozu Koncentracyjnego Auschwitz, a także w sąsiedztwie modernizowanej byłej Kantyny SS w KL Auschwitz oraz planowanego Muzeum Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej. W budynku będzie się mieściło Centrum Medyczne oraz Centrum Inżynieryjne, a przede wszystkim będzie przeniesiona Biblioteka i Czytelnia Uczelniana. Po realizacji projektu przewiduje się uruchomienie dodatkowych kierunków, takich jak: ratownictwo medyczne, fizjoterapia, kosmetologia, techniki dentystyczne, optometria. Ponadto przewiduje się uruchomienie Przedszkola Akademickiego. Rozszerzenie oferty dydaktycznej oraz poprawa warunków i organizacji zajęć dydaktycznych zwiększy atrakcyjność i konkurencyjność Uczelni, co w dłuższej perspektywie przyczyni się również do zwiększenia liczby studentów oraz pracowników. Modernizacja i remont historycznego budynku byłego obiektu magazynowego Zakładów Przemysłu Tytoniowego wpłynie pozytywnie na wizerunek, ze względu na otoczenie i bliskie sąsiedztwo z Miejscem Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau.

Uzasadnienie:

Historyczny budynek byłego obiektu magazynowego Zakładów Przemysłu Tytoniowego zlokalizowany w Oświęcimiu przy ul. Kolbego 8 Uczelnia otrzymała w darowiźnie w 2008 roku. Stan techniczny budynku wymaga kompleksowej modernizacji i zaawansowanych prac remontowych. Uczelnia w ubiegłych latach przygotowała projekt architektoniczny, na który otrzymała pozwolenie na budowę. Niestety inwestycja całościowo jest bardzo kosztochłonna.

Uczelnia aktualnie nie posiada specjalistycznego budynku dydaktycznego umożliwiającego prowadzenie zajęć laboratoryjnych na kierunkach: pielęgniarstwo, dietetyka, informatyka, zarządzanie i inżynieria produkcji, mechatronika oraz pedagogika. W związku z tym zajęcia dydaktyczne musi realizować w oparciu o porozumienia z lokalnymi podmiotami, które użyczają swoją infrastrukturę. Dodatkowo, uczelnia zmuszona jest do ponoszenia kosztów związanych z wynajmem specjalistycznych laboratoriów celem zabezpieczenia prawidłowego przebiegu procesu dydaktycznego, co wymaga znacznych nakładów finansowych i stanowi utrudnienie zarówno dla wykładowców, jak i dla studentów. Realizacja zamierzonej inwestycji pozwoli wyeliminować koszty związane z wynajmem. Aktualnie Biblioteka i Czytelnia Uczelniana usytuowana jest w ciasnych pomieszczeniach przyziemia budynku Collegium Primum. Przeniesienie zbiorów bibliotecznych ułatwi ich wykorzystanie oraz rozszerzy funkcjonowanie Czytelni Uczelnianej.